

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ



17

KASIM - ARALIK 2024

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

AHMET ERGİN
AYŞEGÜL GÜL
EZGİ DALAN
GİZEM ÇETİN
GÜLDEN BULUT
HAKAN SARIPOLAT
KEVSER ÖZDAMAR
MEHMET EMİN ÜNAL
SEHER GÜNDÜZ
SİNEM UĞURLAR
UTKU YASAVUL
YAKUPHAN GÜLEÇ
ZEYNEP MUNGAN YILMAZ

İmtiyaz Sahibi

Okur

Genel Yayın Yönetmeni

Yakuphan Güleç

Yayın Kurulu Sorumlusu

Mehmet Emin Ünal

Yayın Kurulu

Ezgi Dalan

Kevser Özdamar

Ahmet Ergin

Görsel Yönetmen

Ayşegül Gül

KAPAK

KONSTANTİN STOİTZNER
AUTUMN PROMENADE

Tasarım ve Mizanpaj

Öykümen Ekibi

Sosyal Medya Sorumlusu

Süleyman Çınar

Sosyal Medya



@oykumenedebiyat

İletişim

oykumenedebiyat@gmail.com

oykumenedebiyat.com

© Her hakkı saklıdır.
İki ayda bir yayımlanır.

ÖNCE SÖZ VARDI:

VİCDAN, MERHAMET, BASİRET VE FERASET

*Ağlamadan
dillerim dolaşmadan,
yumruğum çözülmeden,
gecenin karşısında
şafaktan utanmayıp
utandırmadan aşkı
üzerime yüreğimden
başka muska takmadan
konuşmak istiyorum.*

İsmet ÖZEL

Önce söz vardı şiarıyla çıktığımız yolda 16 sayıyı geride bıraktık.17. sayımızla huzurunuzdayız. Arı, duru, rafine zevkle işlenmiş çok sayıda eseri sizinle buluşturmaktan büyük bir mutluluk duyduk. Yola çıkarken hiç ummadığımız hiç beklemediğimiz birçok mutluluk yaşadık. Kendimizi Sözü güzel söyle emrine muhatap hissederek anlayışı inceltecek nitelikli hikayelerde bir araya geldik. Bununla beraber, son dönemde ülkemizin gündemini sarsan, vicdan sahibi herkesin vicdanlarında onulmaz yaralar açan hadiselerin burukluğunu yaşıyoruz. Basit kınamalar ve yorumlarla geçiştirilemeyecek kadar sorunlar içeren telafisi imkansız olan bu olaylar ahlaki çözülmenin ve çöküşün derinliğini ortaya koymaktadır. Sıkı sıkıya sarılmamız gereken değerlerin önemi yaşanan bu müessif olaylar neticesinde oldukça artmıştır. Bugün vicdan, merhamet, basiret ve feraset kuşanılması gereken değerlerin başında gelmektedir. İyiye kötünden doğruyu yanlıştan ayırt etme kabiliyetini hem bireysel anlamda hem toplumsal anlamda geliştirmek zorunda olduğumuzu yaşanan son olaylardan sonra daha iyi kavradık.Ortaya koyduğumuz eserlerde vicdanın, merhametin basiretin ferasetin ve huzurun hakim olduğu bir geleceğin inşası bakımından kalemimizi ve kelimelerimizi işlememiz gerektiğini de. Bizöyle inanıyoruz ki dile gelen dünyaya

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

gelir. Düşünce söz ve fiiller birbirini tamamlayan adeta muhteşem bir üçlü gibidir. Sorumluluk bilinciyle; ince düşünerek , sözü güzel söyleyerek, inşa ve ihya eden fiiller meydana getireceğiz. Vicdan sahipleri olarak; toplumsal sapmanın sebepleri ve sonuçları hakkında edebi bir duruş ve bakış geliştirerek, sapkın akım ve davranışların toplumsal hayatta bir virüs gibi yaygınlaşmaması için taşın altına elimizi sokacağız. Bizden bizi biz yapan değerlerimizi, dünümüzü, bugünümüzü ve yarınımızı özetle umudumuzu çalmaya teşebbüs eden sapkın davranışların ve akımların hevesini kursağında bırakacak çalışmalara imza atacağız. Bu noktadaki mücadeleye vicdan, merhamet basiret ve feraset sahibi herkesin imkanları nispetinde katkı sunmasını umuyoruz. Sağlam bir örneklikle bezenen hikayeler, şiirler, romanlar, bilimsel çalışmalarla. Çünkü ilim irfan ve hikmetle bezenen eserler okundukça ve yaygınlaştıkça kötü düşüncenin tezahürü olan sapkın akım ve davranışlar toplumsal hayatın katmanlarında bulaşacak bir alan bulamayacak, zalimane, insanlık dışı muameleler, yeryüzünü belki de terk edecektir. Şair, mütefekkir Sezai Karakoç'un o güzel mısralarıyla noktalayalım yazımızı.

.....

"Ne yapsalar boş göklerden gelen bir karar vardır
Gün batsa ne olur geceyi onaran bir mimar vardır
Yanmışsam külümünden yapılan bir hisar vardır
Yenilgi yenilgi büyüyen bir zafer vardır
Sırların sırrına ermek için sende anahtar vardır
Göğsünde sürgününü geri çağıran bir damar vardır
Senden umut kesmem kalbinde merhamet adlı bir çınar vardır
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili"

Bu sayımızda; Gülден Bulut, Gizem Çetin, Utku Yasavul, Zeynep Mungan Yılmaz, Sinem Uğurlar ve Seher Gündüz öyküleriyle yer alıyor.

Yazar Hakan Sarıpolat ile yaptığımız söyleşi ve dergimiz editörlerinden Ahmet Ergin'in Öykü Yazmak Hikâye Olmak bölümümüzde ilk kitabı Hayat Bir Sahne kitabının hikâyesi bizlerle birlikte.

17. sayımızda çok kıymetli iki bölümün açılışını yapıyoruz. Editörlerimizden Ezgi Dalan'ın Gölgede Kalanlar Serisi'nde Selçuk Baran'ı derinlemesine anlattığı yazısı ile Kevser Özdamar'ın fotoğrafın öyküsünü anlattığı Öykülens bölümüyle dergimize taptaze renkler katılmıştır.

Mehmet Emin ÜNAL

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

GÜLDEN BULUT

KIRMIZI MONT

7

*öykü***GİZEM ÇETİN**

GERİCİLER

12

*öykü***KEVSER ÖZDAMAR**

HAYATIN SAHNESİNDE GERÇEKÇİ BİR TİYATRO

16

*tahvil***EZGİ DALAN**

GÖLGEDE KALANLAR SERİSİ 1: SELÇUK BARAN

19

*biyografi***UTKU YASAVUL**

DUVAR

27

*öykü***ZEYNEP MUNGAN YILMAZ**

BİR KUŞ MİSALİ

33

*öykü***YAKUPHAN GÜLEÇ**

HAKAN SARIPOLAT İLE SÖYLEŞİ

38

*söyleşi***SİNEM UĞURLAR**

İHMALİN ELMAS PARILTISINDA ÇÖKÜŞ

41

*öykü***SEHER GÜNDÜZ**

GİDİŞ

44

*öykü***AHMET ERGİN**

HAYAT SAHNEMİZ

47

öykü yazmak hikâyeye olmak

ÖYKÜLENS

50

ÖYKÜMEN KÜTÜPHANE

51

ÖYKÜMEN SÖZLÜK

55



KIRMIZI MONT

GÜLDEN BULUT



EDİTÖR: EZGİ DALAN

ÖYKÜMEN
İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

İş çıkışı bir anda gelen fikir değişikliği ile yolunu değiştirdi, Eda. Evinin rotasına en yakın olan sağ taraftan gitmek yerine sol tarafı seçti bu sefer. Sol tarafta kalan alışveriş merkezinde biraz vakit geçirdikten sonra evin rotasını yeniden çizmekti niyeti. Üzerinde uzunca düşünerek karar verdiği ya da daha önceden planladığı bir şey de değildi bu. Üstelik her hangi bir ihtiyacı da yoktu. Hava kararmak üzereydi işten çıktığında. Mevsim kışa dönmek üzereyken havalar daha erken kararıyordu. Alışveriş merkezine giden yol üzerinde adımlarını hızlandırdıkça esen rüzgâr zaten kuruluğundan şikâyet ettiği yanaklarını biraz daha kurutmaya çalışıyordu. Boynundaki ipek şalı sol eliyle hafifçe gevşeterek kafasını şala biraz daha yaklaştırdı. Yanaklarının tamamı olmasa da yarısına yakını şalın içindeydi şimdi. Üstelik burnundan çıkan ılık hava yanaklarının soğukluğunu biraz azaltmaya da yardımcı olmuştu. İş çıkışlarında Eda'nın içini çalışırken unuttuğu, o büyük boşluk gelip kendini hatırlatıyordu. Boşluk içini daralttıkça yalnız kalmaya da onu derinden yaşamaya da tahammülü olmuyordu. Bu yüzden kendini kalabalığın akışına bırakma isteği. Alışveriş merkezine yaklaşmak üzere iken esen rüzgâr yağmuru da

beraberinde getirmişti. Şalının dışında kalan eğri burun kemiğinin, üzerine damlayan yağmur damlasından Eda da nasibini almıştı. İçindeki boşluk kadar değişen hava durumlarına da tahammülü yoktu. Sonradan olmamıştı burun kemiğinin eğriligi, boşluğunun sonradan olduğu gibi. Babasında da aynı eğri kemik vardı. Belki de aynı boşluktan da olabilirdi. Hani sonradan oluşan. Yerine neyi koymayı denesen de bir türlü doldurulamayan. Bulaşıcı olma ihtimalini de düşündüren. Alışveriş merkezinin önünde iki parmağının arasına sıkıştırdıkları dumanı içine çekenleri seyretti adımlarını yavaşlatırken. İçlerinde dumanla kaplı kocaman bir boşluk hayal etti. Onu hissetmemek, yok saymak, görmezden gelmek için dumanla kaplamak fikrini; alışveriş merkezinin dönen kapısından geçerken, neyse ki çok çabuk uzaklaştırdı. Soğuktan korunmak için gevşettiği şalını, çantasını x-ray cihazına koyarken düzeltme fırsatı bulmuştu. Boynundan çıkarmadan içe doğru birkaç kere gelişi güzel kıvrıdı. Çantasının gelmesini beklerken şalının bir türlü düzelmeyen ve bol kalan taraflarını da ceketinin yakasına sıkıştırdı. Nihayet çantası rayın içinden çıkıyordu. O sırada çantasının röntgenine takıldı gözleri.

Çantanın içindekilerinin yansımından ziyade içinde kapkara boşluğa dikkati kesildi. Çantasını rayın simsiyah kayışlarından alırken kendi içindeki boşluğu düşündü. Bir rengi var mıydı o boşluğun. Onu anlamsızlığa sürükleyen bir boşluğun ne rengi olabilirdi ki. Sonuçta her rengin bir anlamı vardı. Hepsinin de ayrı bir değeri. Eda'yı ise anlamsızlığa ve değersizliğe sürükleyen boşluğun, bir renge sahip olmasını düşünmek bile ona değer verebilmek anlamına gelirdi. Değer verilen, verilebilme olanağını kendinde taşıyan ise zamanla bir varlığa hatta bir anlama sahip olurdu. Eda ise bu belirsiz boşluğa bir anlam vermek istemiyordu. Onu var etmekten ziyade yok etmek için uğraşıyordu. Yürüyen merdivenlerden çıkarken alışveriş merkezine yanlışlıkla gelen bir filozof gibi düşündü kendini. Yüzünde acımtırak bir gülümseme belirdi. Olduğu haline acıyan ama bir yandan da umutsuzluğu tebessümle kapatan bir ruh hali vardı üzerinde.

Çantasını omzuna takarken yürüyen merdivenlere doğru ilerledi. Aklında bir planı elinde yapılması gerekenler listesi olmadığı için ne tarafa gideceği de belli değildi. Bu yüzden çantasını takarken gözüne ilişen ilk merdiveni seçmişti. Fazla kalabalık değildi alışveriş merkezi. İş çıkışı insanlar evlerinin yolunu tutmuştur tabi, diye

geçirdi derinlerden aldığı nefesi hüznle karışık dışarı solurken. Onun evde bir bekleyeni yoktu, iş çıkışı koşturarak eve gitmenin de bir anlamı olmuyordu. Yürüyen merdivenlere yaklaştığında ilk merdivene adımını atmakta bir an zorlandı. Çocukken de korkardı hareketli şeylerden. Babası elini tutsun, bırakmasın isterdi. Babaların eli tüm korkuların galibidir diye düşünürdü. Fakat babası tutmazdı Eda'nın elini. "Kendine güveni olsun. Tek başına başarmayı bilsin istediği için tutmuyor baban." derdi annesi. İnanırdı Eda bunlara. Her ne kadar: "Tutsun istiyorum, babam benim yanımda olsun, beni sevsin istiyorum!" diye inatlaşsa da, karşılık alamayıp küsse de, kenara çekilip ağlasa da tüm bunlara inanmak isterdi. Hangi çocuk babam beni sevmiyor diye düşünmek isterdi ki. Her çocuğun babası kahramanıydı onun için, ne de olsa. Hangi hayat hikâyesi kahramansız devam edebilirdi ki?

Eskiler bir bir gözünün önünden geçerken üst kata çıkmıştı yürüyen merdiven. Renk renk ışıklar bir yanıp bir sönüyordu mağazaların dev camlarında. Montlar, ceketler, kazaklar mankenlerin üzerinde tek tek sergileniyordu. Sıradan, yavaş ve anlamsız bir ruh haliyle mağaza vitrinlerine dönük ilerliyordu Eda.

Kaç mağaza geride bıraktı sayamadı. İleride ki mağazanın kapısının önünden geçerken küçük bir kız çocuğunu gördü. Altından daha sarı, iki omzuna konan örgüleri vardı. Durup izlemek istedi kızı. Mağazanın içine girip bir şeylere bakıyormuş gibi yaptı. Kızın karşısında, elinde kırmızı bir montla duran kişi babası olmalı, diye düşündü. Yalnız bir baba bu kadar özenli bakabilirdi kızına. Çok yakışacağını düşündüğü montu kızına beğendirmeye çalışıyordu. Eda aralarında geçen diyalogu daha net duymak istiyordu. İçinde biriken bir boşluğu kanatırcasına batıyordu babanın ağzından çıkan her kelime. Bir elinde tütülü eteği inceliyor gibi yaparken kulağıyla da küçük kız ve babasını dinliyordu:

“Hadi kızım bir kere giy en azından, bak kırmızı botlarınla da uyum sağlayacak.”

“Bu kırmızı montu beğenmedim ben, şu mavili olanı istiyorum.”

En üstte küçük bir mankenin üzerinde olan Elsa karakterli montu gösteriyordu kız. Babası o montun ince olduğunu, kış ayları için uygun olmadığını anlatmaya çalışıyordu. En nazik, en sevecen sesiyle. Eda elinde tütü, yüzü kız ile babasının olduğu tarafa dönük beklerken mağaza çalışanlarından biri: “Yardımcı olmamı ister misiniz, efendim?” diyerek yaklaştı. Eda bir an ne

olduğunu anlayamasa da durumu çabuk toparladı:

“Aaa! Evet lütfen. Bu eteğin üzerine uyan bir bluz arıyorum.”

“Kaç yaş için bakıyorsunuz?”

“Immm, şey. Altı yaş.”

“Yalnız, o elinizdeki etek bir yaş için. Altı yaş grubu sol tarafta dilerseniz oradan bakalım.”

Eda sol tarafa giderse kız ile babasının konuşmalarını duyamayacağını biliyordu. Kulak misafiri olmayı sevmezdi elbet fakat burada farklı bir durum vardı. Özlediği, beklediği fakat ömrü boyunca bir kere bile hissedemediği şeylerdi. On dakikadır izledikleri. Ayrılmak istemediğinden “Bir yaş olana bakmak istiyorum.” dedi.

Mağaza görevlisi de hemen bluzların olduğu reyonu Eda’ya gösterdi. Kalbine batan dikenlerin acısını duymuştu belki mağaza görevlisi. Gösterdiği reyon kız ile babasına daha da yakındı. Kız istemiyorum, diye ağladıkça babası daha çok sarılıyordu kızına. Ellerini saçlarında gezdirirken, parmaklarıyla da örgülerini sevdi tek tek. Örgü uçlarını iki omzunun ön taraflarına bıraktı. Aynı parmaklar hiç bırakmadan devam ediyordu sevgisini göstermeye. Kızının yüzünden akan yaşlarını sildi. İki elini biraz önce ıslanmış yanaklarına getirdi. Kızının

eğilmiş boynunu bir parça yukarı kaldırdı. Dizlerini hafifçe eğerek kızının ikiye ayrılmış saçlarından öptü. Kokusunu içene çekerken:

“Hadi mavi montu alalım sana, ama atkınla şapkanı çıkarmak yok, tamam mı?” dedi.

Kızının yüzüne ömrü boyunca unutamayacağı tebessümü bırakarak. Kız babasının arkasından seke seke giderken, mağaza görevlisine yukarıdaki mankenin üzerindeki mavi montu işaret etti. Kızının üzerine özenle giydirdi. Fermuarını kapatıp, montun yakasını düzelttikten sonra minik bir buse kondurdu, kızının ağlamaktan kızarmış burnuna. Hadi gidelim dercesine elini uzattı kızına. Kız babasının elini sımsıkı tuttu. Yine sekerek çıktı mağazadan.

Eda’nın gözleri uzun zaman onları takip etti. Yürüyen merdivene gelirken babasının kızının elini hiç bırakmayışına dikkat etti. Babanın yüzündeki tebessüme, kızın mutluluktan oluşan buklelerine onlar gözden kaybolana kadar hüznle seyretti.

O sırada biraz önce gelen mağaza görevlisi Eda’nın yanına tekrar gelip: “Karar verdiniz mi efendim, elinizdekiler mi olacak?” diye belki birkaç kez sordu. Eda kaçınıcıda durumun farkına vardı kimse sayamadı. Elinde sımsıkı tuttuğu

kıyafetleri gösteren bayanın ne dediğini anladığında, zaten anlamsız olan kıyafetleri de bir boşluğun içine bırakıp oradan uzaklaşmak istedi. Yapamadı. Bunları alamayacağını dile getirdi. Kusura bakmayın mahcubiyetinin yanına teşekkür ediyorum memnuniyetini de ekleyerek mağazadan çıkmak için çıkışa doğru ilerledi. Tam o sırada karşıdaki görevlinin düzenlediği kıyafetler arasında biraz önceki sahnenin başrolü olmaktan son anda çıkarılan kırmızı mont takıldı gözüne. Mağazadan çıkmadan önce yapması gereken bir işinin olduğunu düşündü ve geri dönüp işini tamamladıktan sonra...

Sol koltuğunun altına aldığı montla küçük Eda’yı ısıtmak için ayrıldı mağazadan.

GERİCİLER

GİZEM ÇETİN

EDİTÖR: MEHMET EMİN ÜNAL



ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Sabahın dördünde boşluğa bakarak balkonda oturmak, bir derdin varlığına delalet ederdi, hele oturan kişi geceden bir damla uyku nasiplenmemişse ve yanındaki kül tablası izmaritlerle doluyorsa, söz konusu dert, kalbi taş gibi karartıp ağırlaştıracak kadar büyük demektir. Derdin küçüğü uyuyup uyanmayla geçerdi, bundan dolayı bir atasözü “Gün doğmadan neler doğar” derdi.

Dert algılara çarpa çarpa büyürdü. Geçmişe yönelik pişmanlıklar ve geleceğe yönelik belirsizlikler, kaygı mekanizmasını harekete geçirerek stres düzeyini tedavisi olmayan bir hastalık gibi yükseltirdi çünkü sadece yaşanan anı ilgilendiren sorunlar çözüme açıktı.

Kaygıları tetiklenmiş insan, bir yerden sonra akliselimi kaybeder ve yalnızca kendisinin duyabildiği acil durum sirenleri çalıyormuşçasına bir çıkış arardı, o çıkışın kapısı nereye açılırsa açılısın.

Sakallarını tıraş etmek için hiçbir motivasyonu olmayan otuzlu yaşlardaki adam, saat beşe doğru iç çekerek balkondan kalktı. Oturma odasına geçip bilgisayarın başına oturup iş ilanlarına bakmaya başladı. Yan sekmede ise bir haber sitesi ve her yerinden fırlayan reklamlar vardı. Arama motorunda ilk sıralarda çıkması için anlamsız ve tekrarlanmış cümlelerle uzatılmış haberdan hiçbir şey anlamayan adamın dikkatini bu reklamlardan birisi ilk kez çekmeyi

başardı. Sıra dışı bir reklamdı. Siyah zemin üzerine büyük beyaz harflerle yazılmış bir yazıdan ibaretti: “GERİCİLERİN MANİFESTOSUNU OKUYUN.”

Kayıtsız bir şekilde reklama tıkladı. Ülkedeki sonuçsuz siyasi çekişmelerin bir parçası... Bir siyasi parti, diğerini gericilikle suçlamış olmalıydı muhakkak. Fakat karşısına çıkan internet sitesinde, gözüne çarpan başlık şöyle bir irkilmesine neden oldu.

“Biz gericileriz.”

Otuz küsur yıllık ömründe kimsenin kendisine “gerici” sıfatını yakıştırdığını duymamıştı.

Uyanan ilgisiyle yazıyı okumaya devam etti.

“Evet, biz gericileriz. İnsanın en gerideki, en saf haline dönmesini savunuyoruz. Gerçi sizler kökeniniz konusunda bile fikir birliğine varabilmiş değilsiniz. Evrimciler ve yaratılışçılar yıllar yılı kavga edegelmiştir. Kimisi primat der, kimisi Âdem... Fakat istisnasız bir şekilde her iki taraf da asırlar boyu elde ettiği sözde ilerlemeden gurur duyar. Hani, bu sizin ilerlemiş haliniz mi?”

Kaşlarını çatıp yüzünü kaşıdı. Yazı boyutu bir kelimeliğine büyümüştü. “Düşünmeyin.”

“Yazdıklarımız üzerine düşünmeyin. Düşünmek sizi bugüne kadar bir yere getirmedi. Düşünmek, gerçeği bulmanızı sağlayamadı. Kökeninizi bile bilmiyorsanız, bu, düşünmenin

manasız ve hastalıklı bir yol olması yüzündendir. Düşünmeyin, sadece hissedin ve olun.”

Yazı düşünmemeyi öğütledikçe, okuyucu, istemsizce sanki inadına daha da derin düşünüyordu. Düşünmemek ne demektir? Bu soru üzerinde düşünerek bir oksimorona kapılıyordu. Bu sırada yazı savlarını sunmaya devam ediyordu.

“Yapamadınız. Düşünmemeyi bilmiyorsunuz. Bu yüzden biz de mecburen düşüncelerinize sesleniyoruz. Şizofren hastasının sanrılarını kabul etmiş gibi yaparak onu iyileştirmeye çalışan bir doktor gibi... Hâlbuki o doktor, bilmiyor ki tedavi ettiği kişiden daha beter hastadır.

Bilinç bir hastalıktır. Toplum bu hastalığın sonucudur. Soyutluk ve ideal yanılsamadır. Somutluk ve madde gerçektir. Akıl, yolun sonuna geldiğinde kendini fesheden, çıkmaz bir yoldur. Dürtü insanın gerçeği hissedip buna göre tavır alma yetisidir. İnsan doğanın parçasıdır ama kendisini doğadan koparmıştır.”

Ara sıra gözlerini kapatıp zihnini boşaltmaya, “düşünmemeye” çalışıyordu fakat zihni çılgın gibi çalışmaya devam ediyordu.

“Tekrar doğaya dönüş mümkündür. Bu da bilincimizi terk ederek bedenimizin, içgüdülerimizin sesini dinleyerek olur.”

Bu paragraftan sonra stresin zararlarına dair araştırmalardan

alıntılar yapılmıştı. Araştırmalar genelde çalışanlar üzerinde yapılmıştı. Daha sonra manifestonun yazarı, bu insanların karınlarını rahatça doyurduğundan, suya erişimlerinden ve vahşi hayvanlar tarafından yenme tehlikesinden uzak oluşlarından bahsediyor ve ekliyordu:

“Doğada karnı tok, suya kanmış ve düşmanlarından uzak bir hayvanın strese girdiğini göremezsiniz. Stresi yaratan bilinç ve düşüncedir.”

Uykusuzluktan gözaltları morarmış halde, yadırgayarak başladığı yazıya hak verirken buldu kendini. Sayfadaki irtibat numarasını güneş doğduktan sonra aramak üzere not alıp odasına geçti ve yatağa yığıldı.

Öğlene doğru hâlâ yataktaydı. Yedi saatlik kendinden geçişin ardından uykusunu alamadığı gibi bir de baş ağrısı çekiyordu. Kolunu gererek komodindeki telefona uzattı.

“İyi günler,” dedi kalın ve çatallı bir sesle. “Adım Zafer. Gericilerle görüşüyorum, değil mi? Manifestonuz için aramıştım.”

Hattın diğer ucundaki adam gülerken, “Evet, doğru numara,” dedi. Diksiyonu oldukça düzgündü.

Boştaki eliyle kafasına vurup “Ben şu kafadan kurtulmak istiyorum,” dedi. “Bilincimden kurtulmak istiyorum. Doğaya dönmek istiyorum. Nasıl yapacağız?”

“Gelin görüşelim. Bu arada ben de Deniz, tanıştığımıza memnun oldum. Gericiler Derneği’nin kurucusu ve ”

manifestoyu yazan kişiyim. Gerçi iyileştikten sonra iletişim kurmak için isimlere gerek duymayacağız. Ne var ki geçiş dönemindeyiz.

“Siz bir tarikat mısınız?” diye soruverdi Zafer.

“Hayır,” dedi Deniz. “Bakın, bizim kullandığımız ‘gerici’ sözcüğünün dinle, teokrasiyle hiçbir ilgisi yok. Aksine biz dine karşıyız.”

Dizlerini çekip sırtını dikleştirdi. Artık oturuyordu. “Neden?”

“Çünkü din, doğadan korkan insan bilincinin bir savunma mekanizmasıdır.”

“O halde doğu felsefeleriyle mi ilgileniyorsunuz?” Zafer yüzüne soğuk su çarpmış gibi ayıldığını hissediyordu. “Düşünceyi durdurma, meditasyon, yoga falan...”

“Anlamıyorsunuz,” dedi iç çeken Deniz. “Doğu felsefesine de batı felsefesine de karşıyız. Binaenaleyh, felsefeye karşıyız. Düşünmeye dayalı ve soyut olan her şeyi reddediyoruz. Telefonda anlatarak olmaz. Gelip görmeniz gerekiyor.”

Yataktaki adam ofise gittiğinde bayıltılıp böbreklerinin çalınmasından korktu bir an.

“Geleceğim ama önerdiğiniz çözüm yöntemine dair bir fikir sahibi olmam gerekiyor.”

DEVAM EDECEK...

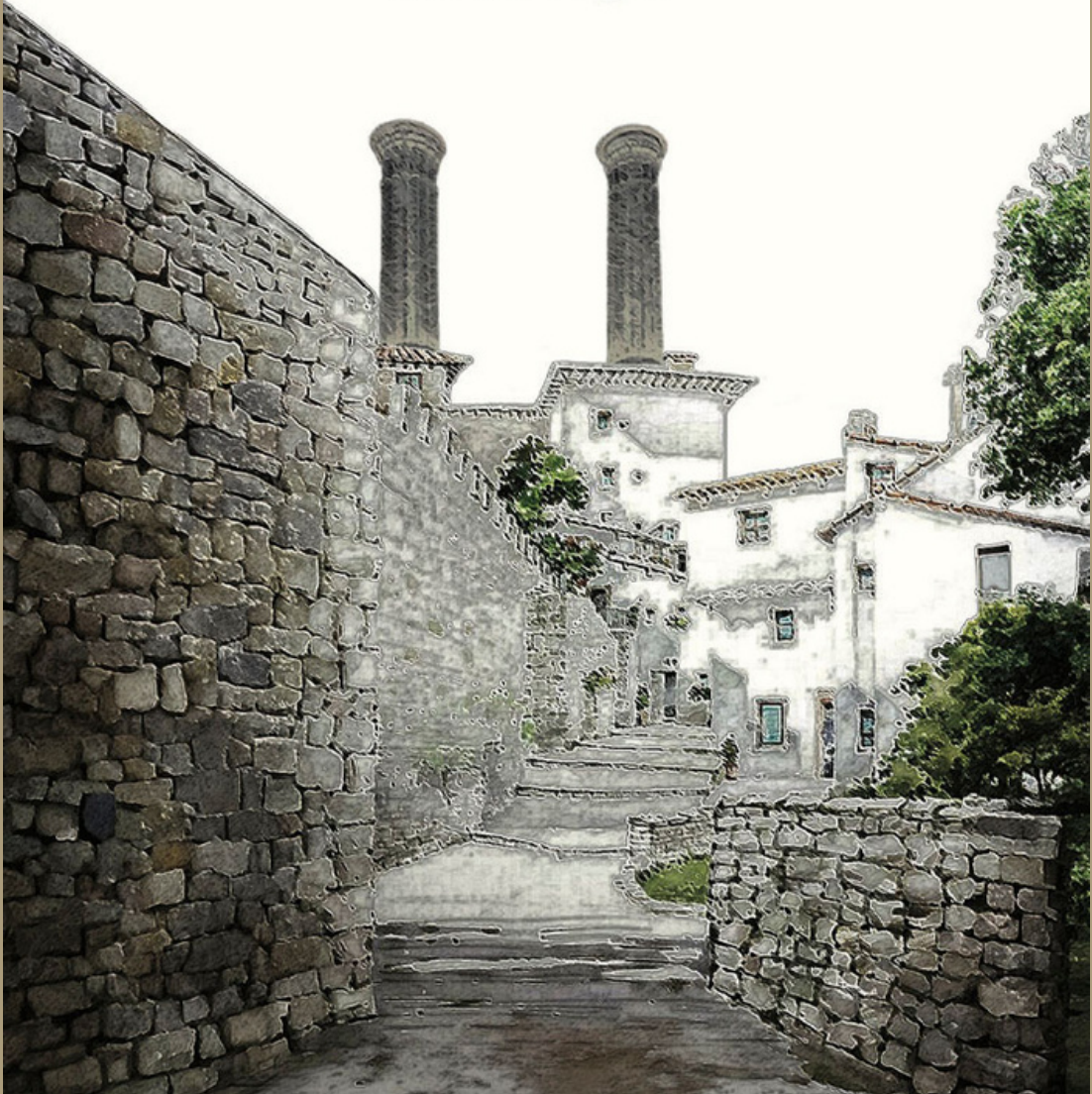
HAYATIN SAHNESİNDE GERÇEKÇİ BİR TİYATRO

KEVSER ÖZDAMAR



HAYAT BİR SAHNE

Ahmet Ergin



ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

“Erzurum garında banklar üstünde uyku tutmuyor karanlıkları”

Nurullah Genç'in bir dizisiyle başlayacağımız bu eleştiride Anadolu'nun tepelerindeki kadim bir şehirden, Erzurum'dan bize seslenen yazar Ahmet Ergin'in ilk öykü kitabı, Hayat Bir Sahne'sini konuşacağız. Elbette Erzurum'un kitapta bu denli önemli bir yer tutması, yazarın hem doğduğu hem de hâlen yaşadığı şehir olması bakımından dikkatlerimizi cezbediyor. Özellikle “Anahtar” isimli öyküsünde yazar, baş kahraman İrfan ile birlikte bize şehirde küçük bir tur attırıyor. Bu hayâli gezide hangi evin önünde dursanız kapı, başka bir öyküye çıkıyor. Çünkü yazarın seçtiği kahramanlar hayatın ortasında, yolda yürürken rastladığımız ve başınıza çevirip tekrar bakmadığımız yaşamlara eğiliyor. Bu yönüyle kitabın akışına kendinizi kaptırmanız hiç de zor olmuyor ve hatta bu yaşamları, kendi yaşamınızdan ayırt etmeyerek okuyorsunuz öyküleri.

“Uyumak İstiyorum” isimli öykünün rehavetiyle başlıyor kitabımız. Hepimizin telefonunda beşer dakika aralıklarla çalmayı bekleyen alarmlar vardır, bilirsiniz. İşte bizi o sabah mahmurluğuna götürüyor yazar. Ardından uyanıp İŞKUR'a gidiyoruz yazarla birlikte. Burada bir kahramanın hayatını ihya eyleyip kitaba adını veren öyküye, Hayat Bir

Sahne'ye geçiyoruz.

Hayatın acı yüzü ile ilk kez bu öyküde karşılaşıyoruz. Geçmişin tozlu sayfalarını kapatmaya çalışan ve bunu eline yüzüne bulaştıran bu kahraman ile birçok yazara ithaf edilen o söz aklımıza geliyor: “Kaçtığın şey sende saklı ise eğer, gittiğin her yere onu götürürsün.”

Sonraki öykülerde bir taziye aramasındaki endişeli tavrımızı, bir kamera karşısındaki çekingen duruşumuzu, “Spil Dağı'nın Gölgesinde” hayal kırıklıklarımızı, “Yeni Berber Arayışı”nda alışageldiğimiz rutinlerimizi değiştirirken çektiğimiz zorlukları, trafiğin ortasında geçirdiğimiz korku dolu dakikaları, zamanın koparamadığı aile ve dostluk bağlarını, aslında bir nevi hayatın ta kendisini okuyoruz. “Gülendam'ın Salonu”nu okurken bize manasız gelen bir çekişmenin gerçekte bir insanın gündemini ne kadar da işgal edebileceğini, bununla birlikte bu gündemin aile hayatına yansımalarını, “Nazan Karabasani”nda kimsenin yaşamadan yorum getiremeyeceği bir aile huzursuzluğunu, “BİM'e Yakın Olsun” öyküsünde insanın hayal ettiği ile gerçekliğinin arasındaki çarpıcı farklılığı okuyoruz.

“Mucizesin” isimli öyküde ise bir durmak istiyorum. Çok yakın tarihte

bizzat yaşadığım 6 Şubat depreminin esintilerini taşıyan bir öykü bu. Depremin üzerinden geçen neredeyse 2 senenin ardından dahi hâlâ, depremle ilgili öyküler yazmalı mıyız, ikilemini bize hatırlatan bir hikâye bu. Çünkü öyküde de anlatıldığı gibi ekranlara yansıyan haberler bir gün elbet bitiyor ancak yaşanan felaketlerin bir ömür acısını taşıyan insanlar olduğu sürece yazdığımız, çizdiğimiz her şey yalnızca bu yaranın kabuğunu kaldırıyor.

Yine beni en çok etkileyen öykülerden bir tanesi de “Oltu Taşı” öyküsü oldu. Öykü, belki de beklediğimiz bir sona doğru ilerlerken dahi etkileyiciliğinden ve sürükleyiciliğinden bir şey kaybetmiyor. Ayrıca milli değerler üzerine kurulu öyküleri her daim farklı bir saygıyla okumamızın da bunda büyük payı var. Ve hâlâ son dakika bültenlerinden düşmeyen şehit haberlerinin yüreğimizde açtığı yaraların sıcak olmasının da...

Hayat Bir Sahne, diyen yazar, bizleri Erzurum'da oynattığı bu tiyatroya gerçekçilik biletleri ile davet ediyor. Yeri gelip ağlamayı, yeri gelip gülmeyi ve zaman zaman da düşünmeyi teşvik eden yazar Ahmet Ergin'in ilk öykü kitabı, muhakkak kütüphanenizde bulunması gereken eserlerden biri olarak siz değerli okurlarını bekliyor.

GÖLGEDE KALANLAR SERİSİ-1 SELÇUK BARAN

EZGİ DALAN



ÖYKÜMEN
İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Selçuk Baran, edebiyat dünyasında, kendi çerçevesinde tanılan adıdır. Asıl adı ise Selçuk Veziroğlu'dur. Selçuk Baran, 1933 yılında Ankara'da dünyaya gelir. Babası Vezirzade Hüseyin Talat Bey, annesi Halide Hanım'dır. Ziraat memuru olan Talat Bey, yazarın hayatında önemli bir rol oynar. Dürüst bir adam olarak tanılan babasını çok sevmekte ve onu örnek almaktadır. Öyle ki, yönetimin değişmesi ile zorla emekli ettirilen babasının yaşadığı acıya çok yakından tanıklık etmiş ve onun hastalanmasının ardındaki nedenin siyasi olması nedeniyle o partiyle arasına mesafe koymuştur. Babası Talat Bey'in emekli olmasının ardından yakalandığı hastalık ve devamında geçen yılları *"Odadaki"* adlı öyküsünde anlatılmaktadır. Yazarın annesi Halide Hanım ise Uşak'ın saygın bir ailesinin kızıdır. Dominant bir yapıya sahip olan Halide Hanım, evi çekip çevirmesini bilen sert olduğu kadar da yardımsever bir kadındır. İlerleyen yıllarda Halide Hanım'ın evdeki konumunu yazarın öykülerinde farklı kadın isimleriyle görülmektedir.[1] İyi bir ailenin kızı olan Selçuk Baran'ın gerek ev yaşantısı gerekse mizacı nedeniyle çeşitli bunalımları olduğu görülmektedir. Daha küçük bir kız çocuğuyken babasının dikkatini çekmek için düğme yutarak intihar

etmeye kalkışmıştır. Bu eylem ne kadar ciddidir bilinmez ama histeri, bunalım ve yalnızlaşma hayatında olduğu gibi yazarın öykülerinin de başat konuları arasında yer almaktadır. Eğitimi sonrasında tanıştığı opera ve şan sanatçısı Ayhan Baran ile yaşadığı gelgitli ilişki, anne olmanın sorumlulukları çocukluktan belki doğuştan gelen bunalımını beslemiş ve giderek artmasına neden olmuştur.

Biz bu yazımızda, Selçuk Baran'ı hayatı, eserleri, eserlerinin toplumdaki etkisi yönüyle incelemeye çalışacağız. Sanat ve edebiyatı incelemek için belirli faktörler yer almaktadır. Berna Moran'ın deyimiyle: *"Sanat olayında rol oynayan dört unsur vardır: Sanatçı, eser, okur ve bunların içinde bulunduğu dış dünya (toplum)."* [2] Bir yazar, bir eser değerlendirilirken dikkate alınması gereken ölçütler bu şekilde sıralanabilir. Biz bu yazımızda bu dört etkenden yola çıkarak bir inceleme yapacağız. Her yazarda olduğu gibi Selçuk Baran'da içinde doğduğu evden, dışarıda yaşadığı hayattan esinlenerek öyküler, eserler yazmıştır. Bu yazı dizisini oluştururken sanatçı, eser ve toplum az çok etkisini ortaya koymuştur. Ancak belirlediğimiz ve sonrasında da inceleyeceğimiz olan yazarlarda okur gerekli işlevini -okumayı-

yerine getirmediği için gölgede kalmış, kitaplığın tozlu raflarında kalmış yazarlarımızı veya gerektiğinden az okuyucuya ulaşmış yazarlarımızı incelemeyi, -haddimizi az da olsa aşarak- görev bildik.

Tabii, yazarların hayatlarına bir romanın bölümlerini okumak gibi kesintisiz bir şekilde hakim olamıyoruz. Ancak, araştırmalar sonucu yazarların hakkında az çok fikir edinebiliyoruz. Uzaktan mutlu bir yaşantı gibi görünse de yazarın bunalımını besleyen olaylar ve kişiler elbetteki vardır. Yazarı okuduğum kadarıyla onun çatışmaları, sorgulamaları, kayboluşları çocukluğundan olduğu gibi mizacından ve kişisel hayatından kaynaklı da olabilir. Şundan eminiz ki, yazarın hikayeleri gün ışığı gibi aydınlık, mutlu hikayeler değildir. Sahneneleme -bence çerçeveleme- tekniğini çok iyi kullanan bir yazardır. Karakterlerin iç yaşantısı ve dış dünyası onun kaleminden mısralarla örülmüş bir şiir, aynı zamanda kendisiyle örtüştürdüğümüz duygular neticesiyle günlük izlenimi vermektedir. Zaten yazar, çocuklu yaşlardan beridir günlük tutmaktadır. Günlük tutmanın dil kullanımında çok önemli olduğunu gösteren bir kamu spotu diyebiliriz, yazarın anlatımı için.

Selçuk Baran; her şeyden önce insan, içinde yaşadığı toplumun bir parçası, anne ve babasının evladı, avukat, bir müzisyenin eşi, içinde eşsiz hikayeler barındıran kitapların yazarı, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü'nde kurs müdürü, Ayda ve Işıl'ın annesi. İçinde birçok sıfat barındıran kişiliği ile var olan bir insan. İnsanın taşıdığı sıfatlar, mesleğini icra ederken kullandığı malzemelerdir. Yazarın öykülerinde sahiplendiği her bir sığata değinecek onlarca hikaye vardır. Yazarın kişisel hayatına değindik biraz da edebi hayatını inceleyelim.

Selçuk Baran'ın, ilk öyküsü 1968 yılında Yeditepe'de "*Çocuğun Biri*" adıyla yayımlandı. Öyküleri; Türk Dili, Oluşum, Argos ve Yeditepe gibi saygın dergilerde yayımlanmıştır. İlk öykü kitabı "*Haziran*" 1972 yılında yayımlandı.

Haziran, yazarın ilk mahsullerini ortaya koyduğu kitabıdır. İçerisinde yirmi bir öykü vardır. Ve kitabın adı içindeki bir öyküden gelir. Bu eser, 1973 Türk Dil Kurumu Öykü ödülünü almıştır. İlk öykü kitabıyla ödül alabilen başarılı ve nadir öykücülerden biridir, Selçuk Baran. Kitabın içerisindeki öykülere bakıldığında, toplumdan uzaklaşmış yalnız insanların kırılgan hayatlarını her öyküde olmasa da kitapta yer alan öykülerin çoğunluğunda

görmekteyiz. Yazarın öykülerinde Ankara’da yaşıyor olmaktan kaynaklı olabilir, “kentlileşme” kavramı da görülmektedir. Anadolu’nun çeşitli illerinden gelen ailelerin şehre uyumlanması veya büyük şehirlerden taşralara giden insanlar da görülmektedir. İnsan, kalabalığın içinde de olsa yalnızdır mesajı, kitabın çoğu öyküsünde görülmektedir. Bu kitabın en sevdiğim öyküsü “*Kent Kırgını*”dır. Yazar, öyle güzel ve özenli bir dil kullanmıştır ki, içinde yaşanan yere yabancılaşma ancak bu kadar nahif bir şekilde anlatılabilirdi.

“*Bir Solgun Adam*”, yazarın 1977 yılında kaleme aldığı ilk romanıdır. Bu roman zaman zaman günlük şekilde ilerlerken zaman zaman teknik değişir ve bakış açısı hakim bakış açısına kayar. Romanın karakteri Mehmet Taşçı, emekli bir bankacıdır. İçinde yaşadığı ev ona dar gelince yollara düşer, pansiyonlarda kalır. Altmışlı yaşlarında bir erkeğin yaşadığı bunalımı Selçuk Baran, kırk iki yaşında anlatır. Öncesinde bir roman okumuştum, o romanın yazarı kadındı ama erkek ismiyle yayımlanmıştı. Öyle ki bu roman, yaşadığı devirde: “İşte erkek kalemi bu!” diye övgülere boğulmuştu. Ancak okurlar yazarın kadın olduğunu bilmiyordu. O zamandan beridir, bir yazarın iyi olduğu belirlemekteki

ölçütüm; farklı bir cinsiyeti iyi anlatabiliyor mu, olarak belirlemiştim. Diyebilirim ki, bir kadın yazar olarak Selçuk Baran kendisinden yaşça büyük bir adamın bunalımını gayet gerçekçi anlatabiliyor, bu yüzden iyi bir yazar. (Meraklısına not okuduğum roman James Tiptree, Jr’dan “*Uzaktan Kumandalı Kız* :)

“*Anaların Hakkı*”, yazarın yayımlanmış ikinci kitabıdır. Bu kitap içerisinde dokuz öyküyü barındırır. 1978 Sait Faik Hikaye Armağanı ödülü, **Adnan Özyalçın**’ın “*Gözleri Bağlı Adam*” adlı öykü kitabıyla ortak alınmıştır. İçerisindeki öykülerin kitabın adını barındıran öykü dahil olmak üzere kadını merkeze alan öyküler olarak nitelendirilebilir.

“*Kış Yolculuğu*”, 1984 yılında yayımlanmıştır. Bu öykü kitabının içerisinde üç uzun öykü yer almaktadır. “*Türkan Hanım’ın Ölümü*” adlı hikâyeye TRT İstanbul Radyosu’nda yayımlanan radyo oyunlarından da biridir aynı zamanda. Türkan Hanım, hali vakti yerinde yaşını almış, etrafında saygı duyulan bir kadındır. Evinde konuk ağırlamayı sever. Ancak Türkan Hanım’ın şöyle bir özelliği vardır ki, evinde misafir ettiği konukların ona birer ölüm hikâyesi anlatmasını ister. İnsanların ölümleri dikkatini çeker ve bu hikâyeleri – tanımadığı insanların bile olsa- can

kulağıyla dinler. Derken bir gün Türkan Hanım'ın kendisine has bir ölüm hikâyesi meydana gelir. “*Temmuz, Ağustos, Eylül*” adlı hikâye; bir tiyatro oyuncusunun şehrin karmaşasından kaçıp bir sahil kasabasına gitmesini, orada tanıştığı bir kadını ve yaşanan duyguları anlatır. Kitaba adını veren öykü ise; bir adamın doğup büyüdüğü yere yıllar sonra geri dönüşü, normal hayatından kaçışını ve orada çocukluğundan tanıdığı bir kadın ile olan konuşmalarını anlatır. Görüldüğü üzere; kaçış, yalnızlık, aile arası çatışma öykülerinin başat konusu olarak devam eder. Ancak bu temalar birbirinin tekrarı niteliğinde değil, kırılan bir aynanın farklı parçalarına tutulan ışıklardır.

“*Tortu*”, 1984 yılında yayımlanmış uzun öykü kitabıdır. Bu kitapta birbirinin devamı niteliğinde beş öykü yer almaktadır. Kitabın başkarakteri Halim, taşra denilebilecek bir bölgede yaşamaktadır. O bölgenin memleketlisi olan Ahmet Hikmet Bey bir fabrika sahibidir ve özel işlerini yaptırmak, fabrikada çalıştırmak için kendi köyünden adam getirtmektedir. Halim, Ahmet Hikmet Bey'in isteği üzerine şehre gelir onun evinde çalışan işçilerden biri olur. Ancak kısa bir süre sonra görülür ki, uyuma saatinden çalışan insanların

sohbet konularına kadar her şey Ahmet Hikmet Bey'in isteği üzerine tayin edilmektedir. Bir diktatörlük, zengin-fakir ilişkisi, kent hayatına uyum, başkaldırı gibi konulara atıflarda bulunan bir kitaptır.

“*Bozkır Çiçekleri*”, 1987 yılında yayımlanmış bir roman kitabıdır. Bu roman aynı yıl içerisinde Milliyet Romanları armağanını kazanmıştır. Bu roman 1970 yılının Ankara'sını anlatmaktadır. Kitabın ismine hitaben bozkırın ortasında yolları kesişen üç karakterin: Seyfi, Nurten, Müfit'in yalnızlığı seçmedikleri halde yalnız kalışlarının hikâyesidir.

Yukarıda bahsedilen kitapların dışında “*Yelkovan Yokuşu*” 1989 yılında, “*Arjantin Tangoları*” 1992 yılında, “*Porselen Bebek*” 1991 yılında yayımlanmıştır. Selçuk Baran 1999 yılında geçirdiği mide kanaması sonucunda vefat etmiştir. Ölümünden sonra 2000 yılında “*Güz Gelmeden*” adlı romanı yayımlanmıştır. Bu roman bir kasabada, kasabanın ileri gelen zenginleri sayılabilecek bir ailenin etrafında dönen olaylar, ailenin fertlerinin yaşantısı, konukları ve roman zamanını içine alan seksenlerin karmaşasının etkileri anlatılmaktadır. Yapı Kredi Yayınları 2008 yılında Selçuk Baran'ın tüm öykülerini “*Ceviz Ağacına Kar Yağdı*” adıyla yayımlamıştır. Kitabın adını

veren öykü yayımlanan ilk öykü kitabı olan “Haziran” da yer almaktadır. Bu öykü ailesinden, içinde yaşadığı şehirden uzaklaşan bir kadının küçük bir kasabada yalnız başına kurduğu hayatı anlatmaktadır.

Selçuk Baran’a genel olarak bakıldığında farklı insanlar, farklı hayatların etrafında dönüp dolaşan benzer konuların işlediği görülmektedir. Bu yazarın ruh haliyle doğrudan etkilidir. Mizacının, hayallerinin ve yaşantısının etkileri çeşitli öykülere bölünerek anlatılmıştır. Doğma büyüme Ankaralıdır, bu yüzden büyük şehirde yaşamının zorluklarını ve büyük şehre gelen insanların sorunlarını işlemiştir. Büyük şehir onda kaçma ihtiyacı doğurmuştur. Onun çeşitli hikâyelerinde insanlardan kaçarak yalnızlaşan karakterler görülmektedir. Kaçabilen karakterlerin yanında kaçamayan, şehre uyum sağlayamayan insanların yaşadığı yabancılaşma ve dolayısıyla da yalnızlaşma işlenmiştir. Selçuk Baran’ın karakterleri toplum ve gündelik yaşantıdan yorulmuş küçük insanlardır. Dahası düzeni değiştiremeyeceğini bilen, belki çok az çaba gösteren daha sonra da yaşantısında dönen, gerçekleri kabul eden karakterlerdir. Evli veya ilişkisi olan karakterlerde iletişimsizlik büyük bir sorundur, iletişimsizliğin

doğurduğu çatışma görülür. Yazar kişisel hayatında, kendi evliliğinde de benzer sorunlar yaşamış ve bu dönem öykülerinde mutsuz evlilikler yer almaktadır. Evliliğin kadınları veya adamları bir şekilde yuvayı terk etmektedir. Yazarın ruh hali ve ilerleyen yaşlarda yaşadığı alkol bağımlılığı tüm bu temaların oluşmasında önemli rol oynar. Yazarın öyküleri başta da söylediğimiz gibi aydınlık öyküler değildir aksine epey karamsar öyküler görülmektedir. Temaları bir yana bırakırsak belki de konudan da önce göze çarpan şey, yazarın dil kullanımındaki temizliği ve bilgi genişliğidir. Selçuk Baran, toplumun aydın denilebilecek olan kesimine hitap eder. Kendisi ve eşi saygın, sanatta yer edinmiş kişilerdir. Eşi ünlü bir opera sanatçısı olduğu için zaman zaman öykülerinde müziksel terimlere rastlanır, bu konuda hafife alınamayacak kadar bilgisi vardır. Eşinin dışında Selçuk Baran yazar olarak kendisini edebiyat camiasına kabul ettirebilmiştir. Dönemin saygın dergilerinde yazılar yazmış ve yine o dönemin yazarlarıyla yakın ilişkiler kurmuştur, hatta 70’lerin ünlü şairleri olan İkinci Yeniciler ile aynı mekânlarda bulunup onların da desteğini almıştır. Selim İleri, Selçuk Baran’ı yazar olarak çok desteklemiş ve onun hayatında da ölümünde de

onun sanatı hakkında yazılar yazmıştır. Tomris Uyar ile yakın bir arkadaşlık kurmuş, Edip Cansever ile zaman zaman mektuplaşmış, Cemal Süreya ile öyküleri hakkında konuşmuştur. Onun dışında Adalet Ağaoğlu, Erdal Öz, İlhan Berk, İnci Aral, Enis Batur da tanıştığı ve desteğini aldığı yazarlardır.

Selçuk Baran'ın dil kullanımı oldukça temizdir, geniş bir anlatımı vardır. Basit tasvirlerden kaçınır, sözü az kullanır diyemeyeceğim ancak kullanılan her bir söz, her bir cümle metnin tamamlayıcısı rolündedir. Yazdığı öyküyü, -biraz da kadın dikkatiyle- ince detaylarına kadar kusursuz bir şekilde verir. Öykünün veya anın fotoğrafına yazarın sözcükleriyle ulaşılabilir. Dili bu kadar iyi kullanmasının nedeni belki kendini iyi ifade edebilme şansını elde etmiş olmasıdır, bunun yanında küçük yaşlarda günlük tutması da dilini beslemiştir.

Yazarın öykülerinden ve yaşantısından yola çıkarak yalnızlığının bıraktığı enkazı, anlaşılmamanın yoksunluğunu dile getirmek ve bir şekilde kendisini, yaşadığı duygu durumunu açığa vurmaktır. Büyük yazar ve şairlerin dediği gibi yazmak onun için bir ihtiyaç, belki de bir arınmadır. Ancak onun yaşadığı bunalım belki de hayatının son demlerinde okura ulaşamamanın verdiği üzüntüyle edebiyatı terk etmesine neden olmuştur. Yazar, öykülerinden de anlaşılabileceği gibi histeri ve bunalım ile mücadele etmektedir ve bir süre sonra kendini bırakır, alkole sarılır. Onun isteği geniş bir okur kitlesi değil, kitaplarının okunulması yoluyla anlaşılmak ihtiyacıdır. Okura ulaşamayan yazar, içinde yaşadığı dönemin yazarları ve şairleri tarafından desteklense de okuruna ulaşamadığı için edebiyatı bırakmıştır. Genç yaşlarında

edebiyata yönelmek için Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü'ndeki kurs müdürlüğünü bırakan yazar, talep görmediği için yazarlığı bırakıp mesleğine geri dönmüştür.

Selçuk Baran, tüm sevgi ve anlayışımızı kenara bırakıp nesnel bir tarafla baktığımızda başarılı bir yazardır ancak okuruna ulaşamadığı için yazarlığı bırakacak kadar da hassasiyete de sahiptir. Belki de diğer devirlerde olduğu gibi yazar, ölümünden yıllar sonra hatırlanacak ve hak ettiği değere sonra kavuşacaktır.

Gölgede kalanlar serimizin bir dahaki yazarında görüşmek dileğiyle...

Kaynaklar:

[1] Karakılıç, Akif, Selçuk Baran'ın Hayatı, Sanatı ve Eserleri, Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat 2013, s.8.

[2] Moran, Berna, Edebiyat Kuramları ve Eleştiri, İletişim Yayınları 2022, İstanbul, s.10.

DUVAR

UTKU YASAVUL



EDİTÖR: EZGİ DALN

ÖYKÜMEN
İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

“Ne kadar para harcadın bu iş için?” diye sordu uzaktan bir akraba, “Tüm servetini mi?”

Yaşlı adam ne cevap vermesi gerektiğini bilemiyordu. Buna benzer sorulardan fazlasıyla sıkılmıştı. İçinden, son on yılda belki bin defadır aynı soruyu soruyorlar, diye geçirdi ve isteksizce adamı yanıtladı:

“O kadar değil.”

Oysa o kadardı. Bankacısı hariç kimse bilmiyordu belki ama bu iş için bir dernek oluşturmuş ve tüm parasını geri alamayacağı şekilde bu derneğin hesabına yatırmıştı. Ve bu parada suyunu çekmek üzereydi. Uzaktan akraba konuşmaya devam etti:

“Sence de ölü bir yatırım değil mi bu?”

Yaşlı adam, uzaktan akrabanın, sen delirdin ama kimse bunu kanıtlamıyor oysa deliliğinin ispatı şu karşıdaki duvar değil mi? demek istediğini biliyordu. Bunun üzerine bir süre sustu ve:

“Sen buradan siktirip gitmeyecek misin?” diye adamın suratına haykırmaya başladı. Otuzlarının sonundaki, kavruk tipli uzak akraba neye uğradığını şaşırılmıştı.

“Ama amca ben dedim ki... Hem niye küfrediyorsun ki, ben seninle insan gibi konuşmaya gelmiştim.”

Yaşlı adam: “Bak pezevenge hala duruyor, gitsene oğlum sıçacam ağzına ya işim gücüm var benim.”

Uzak akraba bunak ihtiyar diye söylenerek oturduğu üzüm çardağının altından kalkıp tahta perdelerin ortasındaki kapıdan dışarı çıktı. Yaşlı adam oturduğu yerden kıpırdamamış, az bile yaptığı düşünerek sekiz on metre ilerideki duvarını seyrediyordu. Bu duvar için her şeyini vermişti ve şimdi aklı bir karış havada, borç isteyecek bu yeğene eserini sorgulatması söz konusu bile olamazdı. Ağzının payını verdim pezevenğin, diye mırıldandı. Zaten bu salak aileden başka ne çıkar ki? diye söylenmeyi de ihmal etmedi.

Sandalyesinde biraz kaykılıp ayaklarını öne doğru uzattı. Yaz yerini yavaştan da olsa sonbahara bırakıyordu. Yapraklar henüz dökülmüyordu üstelik havalarda serinlememişti ama yaz yine de ona göre bitmiş sayılırdı. Çok yakında günlerini barakada geçirmeye başlayacaktı. Sonbahar daha iyi, diye geçirdi içinden böylece geri zekâlı misafirlerden kurtuluruz. Gerçekten de kışın kimse yaşlı adamın ziyaretine gelmez yazınsa tam tersi koca şehrin ortasındaki bu serin çardağa devamlı birileri damlardı.

Yaşlı adam duvarın önündeki işçisini seyretmeyi bırakıp ayağa kalktı. Hem oturduğu plastik sandalyeler kıcını acıtmıştı hem de biraz ayaklarını açmak için yürümesi iyi olacaktı. Son zamanlarda romatizmaları iyice

azmıştı. Genç bir adam gibi hızla ayağa kalktı. Bu biraz başının dönmesine neden olsa da bir iki saniyeliğine kendini genç hissetmek hoşuna gitmişti. Ayaklarını sürüyerek arazinin etrafını turlamaya başladı.

Burası on yıl önce, eski yıkık dökük tahta bir evin arazisiydi. Yaşlı adam bu eve duvarını örmek için bir yer ararken denk gelmişti. Sonrasında hemen satın almış, aldığı ikinci günü de duvarı ördürmüştü. Şimdi o günlerin üzerinden sadece on yıl geçtiğine inanmak insana epey zor geliyordu. Çünkü bu küçük banliyö semti kocaman bir ilçe haline gelmişti. Yaşlı adamın arazisinin her yanı beş altı katlı binalarla dolmuştu. Birkaç yıl öncesine kadar onun yerini de çok istemişler, bol sıfırlı tekliflerde vermişler ama o bir saniyeliğine bile burayı satmayı düşünmemişti.

Yaşlı adam biraz turladıktan sonra duvarın ön yüzü dediği yere geçti ve hiçbir şey düşünmeden tabureye oturmuş duvara vuran adamı seyretmeye koyuldu. Yıllar boyunca o kadar çok düşünmüştü ki artık düşünmeyi canı istemiyordu. Zaten düşünecek, üzerine fikir yürütülecek herhangi bir şey kalmamıştı. On yıldır bu üç metre yüksekliğinde altı metre uzunluğunda yan apartmanlara göre diyagonal şekilde duran bu duvar hayatı olmuştu.

“Güzel!” diye seslendi, çalışan adama: “İyi vuruyorsun, senden öncekiler gibi değilsin tam kıvamında ne hızlı ne yavaş.” diye de ekledi.

“Teşekkürler beyefendi.” diye cevap verdi taburedeki genç çocuk. Aslında hayatında yaptığı en kolay iş buydu, hele son çalıştığı ekmek fırınına düşünecek olursak neredeyse bebek oynuyordu. Üstelik fırından daha iyi para kazanıyordu burada. Bu yüzden yaşlı adamın niyetinin ne olduğuyla, delirip delirmediğiyle fazla ilgilenmiyordu. Evine ekmek götürebildiği sürece onun için sorun yoktu, ayrıca bu duvarın başında daha önce çalıştığı işlerde asla görmediği bir saygı görüyor sık sık övgüler alıyordu.

Yaşlı adam duvarın önünde ayrıldı, barakasına doğru yöneldi. Bu çocuğu gerçekten beğeniyordu. Sessiz sakin bir delikanlıydı ve duvarla arasında oldukça iyi görünüyordu, sanki anlamış gibiydi. Sene sonunda onu işten çıkarmak kötü olacak, diye düşündü ama fazla da üstünde durmadı bu bahçede duvar hariç herkes geçiciydi ne de olsa. Yaşlı adam barakasına girdi, akşam yemeği için bir şeyler hazırlamalıydı. Üstelik iki hafta önce ayrılan çocuğun yerine geçici olarak amele pazarından getirdiği elemanların harcama çizelgesini de kontrol etmesi gerekiyordu. Barakanın içini her

zamanki gibi yoğun bir sıcak kaplamıştı. Yaşlı adam sığağı umursamadan mutfak dediğı köşeye gidip bir büyük somun ekmek aldı, mini buzdolabından da bir kâse yoğurt çıkardı ve ekmeğı içine doğrayıp akşam yemeğini geçiştirmeyi başardı. Uzun zamandır iştahı pek yerinde değildi, genelde tüm öğünlerini böyle basit ve hafif çözümlerle geçiştiriyordu. Üstelik yemeğe az para harcayarak tasarrufu da yapmış oluyordu.

Yoğurdunu kaşıkladıktan sonra yaşlı adam çalışma masasına oturdu ve hesaplarını incelemeye başladı. Kurduğu derneğin kayıtlarında parasının yavaşça azaldığı ve bu tempoyla bir yıldan fazla idare edemeyeceğı görünüyordu. Otuz üç sene ağır ceza avukatlığı ve dört sene de hukuk danışmanlığı yaptıktan sonra kazandıklarının hepsini geçen on sene içinde harcamıştı. Bunlara lüks otomobili ve çok sevdiği kır evi de dâhildi. Elinde dünyaya dair sadece bu duvar ve üzerinde bulunduğu bu arazi kalmıştı. Ölmeden önceki tek amacı duvarı bitirebilmektir. Sanırım yetiştirebileceğiz, diye geçirdi içinden. Bir yıl dayanabilecek parası vardı ama en fazla üç dört aylık iş kalmıştı. Taş çatlasa altı aylık. Sonuçta yeteri kadar para vardı hesapta. Vücudunun da bu zamanı

çıkartabileceğinden emindi. Belki hastalıkları, ağrıları vardı ama altı ay kesinlikle dayanırdı. Ama ondan sonrası... Onun için sadece işini bitirebilmek ve yatağına uzanıp tüm ömrü boyunca ilk kez ve muhtemelen son kez huzurlu bir uykuya dalmak vardı. Sabırla ve heyecanla bekliyordu, o günü işini bitirmeyi ve uyumayı.

Hesap işleri bittikten sonra saatine baktı, vardiya değişimi yaklaşıyordu. Dışarı çıkıp etrafa bir kez daha göz atmayı düşündü ama ayakkabıların giymeye; ta duvarın oraya kadar gitmeye, geri dönmeye, ayakkabıların çıkarmaya fazlasıyla üşeniyordu. En iyisi camdan bakmaktır. Kirden grileşmiş tülü aralayıp yeniden duvarı seyretmeye koyuldu. Günde en az beş saat bu duvarı izlerdi. Bazılarının akvaryumlardaki balıklarda, bazılarının çocukların uyumasını seyretmekte bulduğu huzuru, o da bu duvarın karşısında buluyordu. On yıldan biraz uzun zaman önce aklına gelmişti bu fikir.

Yaşlanıyordu ve gençken olduğu kadar çok ve rahat uyuyamıyordu. Bazen saatlerce yatakta dönüp durduğu oluyordu. Yine uykusuz gecelerden birinde yatağına yattıktan epey bir zaman sonra hayal edecek hiçbir şey kalmadığı bir sırada yanındaki duvara avucunun içiyle vurmaya başlamıştı. Önce istemsiz

farkına varılmayan bir hareketti bu. Oysa az sonra yan komşuyu uyandırdığı için karşılık olarak duvar yumruklandığında fark etmişti yaptığını. İlk insanları rahatsız ettiği için biraz utanmış ama sonra, duvarı bu şekilde vurarak onu delip delemeyeceği fikri aklına gelmişti. Aşındırabilirdi belki ama tam olarak erimeyeceğini düşünüyordu. Sabah kalktığında gece boyunca bu fikrin kafasına bir virüs gibi yerleştiği sanısıyla uyandı. Duvar fikrinden başka hiçbir düşünemez olmuştu. Danışmanlık yaptığı şirkete gittiğinde boşboğaz biri gibi herkese bunun mümkün olup olamayacağını ya da ne kadar zaman alacağını sorup duruyordu.

İşte o öğleden sonra firmanın yemekhanesinde karnıyarık ve pilav yerken kararını vermişti: Bir duvar yapacaktı ve arkasını görünceye kadar yirmi dört saat durmadan vuracaktı. Hemen yemeğin başından kalktı. İstifasını verdi. Bankalar kapanmadan tüm parasını çekti. Ertesi gün evi hariç mallarının tamamını satılığa çıkarmış ve derneğin banka hesabını açmıştı. Ardından gelen günde de arazisini bulmuştu. Son on yılın hikâyesi böyle başlamıştı.

Yaşlı adam duvarı yaptırmadan önce pek çok mühendise danışmış aldığı tüm cevaplar bunun mümkün

olabileceği ama o yılları aşan bir zaman gerektirdiği yönünde olmuştu. Düşük dayanıklı bir duvarla elbette bu süre kısalabilirdi ama yaşlı adam hile yapmayı kesinlikle istememişti. Mühendisler ise paralarını aldıkları için bu deli herifin düşündüklerini ya da sorularını garipsememişler, sadece değişik öneriler sunmakla yetinmişlerdi. Sonuçta yaşlı adam bir duvarcı ustasıyla anlaşp biraz tuğla ve çimentoyla duvarını ördürmüş ve evi satıldıktan sonra arazisine getirttiği küçük barakasında yaşamaya başlamıştı. Yaşlı adam barakanın geldiği gün ilk iş olarak önüne küçük bir üzüm fidanı dikmiş ve birkaç ay geçtikten sonra duvara artık kendi vurmayı bırakmıştı zira elleri gece gündüz çalışmaktan kullanılmaz hale gelmiş bunun üzerine yaşlı adam bu süre içinde yıllar boyunca işleyecek, işçilerin zarar görmemeleri için dört aydan fazla çalıştırılmadığı vardiyalı sistemi geliştirmişti.

İşte şimdi bunca zaman sonra yine küçük barakasının içinde oturuyor ve tüm kalbiyle artık işin sonuna geldiğine inanıyordu. Yaşlı adam düşüncelere dalmışken vurucu çocuk -o böyle adlandırıyordu- ayaklanmış ve barakaya doğru gelmeye başlamıştı.

Vurucu çocuk kapıyı çaldı. Yaşlı adam yavaşça kalkıp çocuğu içeri davet etti.

Çocuk ise acelesi olduğunu ve akşamcının gelmesini daha fazla beklemeyeceğini söyleyerek özür dilercesine dayıoğlunun düğününe gitmesi gerektiğini anlatmaya başladı. Yaşlı adam kırk dakika fazladan çalışmış vurucu çocuğa teşekkür etti ve cebinden çıkardığı parayı uzatıp taksiyle gitmesini rica etti. Çocuğun taksiyle gitmeyeceğin adı gibi biliyordu. Fakat yaşlı adam çocuğun duvarla kurduğu ilişkiden gayet memnundu üstelik ona deli muamelesi yapan, dünyanın geri kalanından farklı şekilde çocuğun gözlerinde içten bir saygı pırıltısını seziyordu. Çocuk parayı bin bir ısrardan sonra alınca yaşlı adamda onun ardından dışarı çıktı.

Hâlâ o deli hastanesine gittiği günler olmasa geciken bu geri zekâlı işçilere muhtaç kalmayacağını işinin çoktan bitmiş olacağını düşünüyordu. Vardiyası biten vurucu çocuk bahçeden çıkıp gözden kaybolurken yaşlı adam duvarın ön yüzüne yaklaştı, oyugun her santimini ezbere bildiğinden bugün kat edilmiş mesafeyi hemen fark etmişti. Duvarın etrafında bir iki tur attı arkadaşı eskimeye yüz tutmuştu elbette kendisi kadar yaşlı durmuyordu ya birkaç ay sonra tam ortasında bir yumruk büyüklüğünde bir delik olacaktı. Ve sonra da mirasçıları bu deli saçmalığını yıktırıp yerine kat .”

karşılığı apartman diktireceklerdi. “Boşver!” diye seslendi duvara “Biz zaten seninle çok uzaklara gideceğiz. O anda geç kalan işçi nefes nefese tahta perdeden içeri girdi. Yalan söylediği her halinden belli olarak: “Özür dilerim beyefendi, otobüsü kaçırdım da o yüzden geciktim.” gibi bir şeyler geveledi. Yaşlı adam da “Peki.” dedi. Daha sonra duvarı yavaşça okşadı ve barakasına doğru ağır adımlarla ilerledi.

BİR KUŞ MİSALİ

ZEYNEP MUNGAN YILMAZ

EDİTÖR: AHMET ERGİN



ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Saat 16.00 olmuştu. Baharın insanı sarhoş eden havasına yenik düştüğü günlerdendi. Yastıktan başını kaldıramadığı, bedeninin yatakla bütünleşmek istediği o günlerden bir gün. Her bahar böyle olmaz, şarkıdaki gibi. Bu sefer bir başka çarptı onu, kendine söz geçiremiyor, yapmak istemediği ne varsa yapıyordu çünkü yapmak istediklerini yapacak gücü bulamıyordu yine kendinde. Zaten hep öyle olmaz mı? Bahaneler hazır... Dünkü ödül töreninin yorgunluğunu, samimiyetsizliğini, anlamsızlığını üzerimden atmam kolay olmayacak. Sektörde yılın en iyi sürdürülebilirlik projesinin sahibi olarak kendi hayatımı daha ne kadar bu şekilde sürdürebileceğim merak konusu doğrusu. Bugün yılın kadını sayılırım, yalnız ama yılın kadını...

Sırt üstü yattığı yerde, gözlerini tavana dikmiş, kollarını ve ayaklarını açmış, X şeklinde yatıyordu.

Hayatım kocaman bir (X) çarpı. Ahh, Hadi Senem hemen kalkıp bir duş alıyorsun, kendine geliyorsun! Yok yok önce biraz koşayım, duble yatağımın keyfini başka zaman çıkartırım. Engin istemişti bu yatağı, diğeri çılgın gecelerimize dar geliyordu; aldık ama 2 hafta geçmeden ayrıldık, bu da birkaç beden büyük geldi demek ki ilişkimize. Aman yatağın ne günahı

var, ben elimde tutamıyorum adamları belki de kaderimin makus talihi hep terk edilmektir.

Beyaz ipek pijamalarını yatağın üzerine fırlattı, lavaboya gidip yüzüne bir su çarptıktan sonra bir tayt bir tişörtle koşu bandına geçti. 54. Kattan İstanbul'a doğru yürüdü 45 dk. İyi ter attı, şimdi duş zamanı.

Duştan sonra bornozunu çıkarmadan Pink Martini plağını taktı. Fon da "Sympathique" çalmaya başladı. Gözlerini kapatıp dans ederken, annesinin hep bu şarkıyı dinlediğini anımsadı, babası başka bir kadına gittikten sonra. Okuldan eve geldiğinde elinde sigarasıyla annesini, pencere önünde avuç kadar görünen gökyüzüne dalmış, şarkıyı mırıldanırken bulurdu. Ondan kalan evdeki tek nostaljik eşyaydı bu plak. Duvardaki tablolar, orta sehpanın üzerindeki soyut heykeller modern sanata olan düşkünlüğüne tezat bu plak onun için başkaydı. Geçmişe dair ne varsa çıkarmıştı hayatından, bir tek bu kalmıştı. Çok dinlediğinden midir nedir, aynı kadere saplanmış kalmıştı hayatı. Salonun ortasını kesen mutfak tezgahına yöneldi ve kahve makinesinin düğmesine bastı. Şarkının ritmine ayak uyduran bedeni bir sağa bir sola salınırken sözleri de mırıldandı kiraz dudakları.

"Odam kafes şeklinde

Güneş kolunu pencereden uzatıyor

Avcılar kapımda
Küçük askerler gibi
Kim beni almak ister.
Ben çalışmak istemiyorum
Kahvaltı yapmak istemiyorum sadece
unutmak istiyorum
Ve sonra sigara içiyorum.”

Gerçekten kim beni almak ister ki,
babam bile terk etmiş. O büyük
kavganın gecesi kapının önünde
dikilseydim, gitme deseydim yine de
gider miydi? Gitmezdi belki. Ya
annemin kabullenışı, direnmeyişi...
Birden Engin giderken kapının
önünde kolunu tutup “gitme” deyişi
geldi aklına.

Ben Engin’e dedim de ne oldu?
Demek ki olmuyormuş. Gidene kal,
denmezmiş; annem haklıymış.

Elinde kahvesiyle pencere önündeki
kahverengi berjer koltuğuna oturdu
bacak bacak üstüne atıp telefonundan
dün geceye dair haberlere bakmaya
başladı. Her bir fotoğrafa gözlerini
devirerek bakıyor, dudak büküyordu.
Boy boy fotoğraflar, süslü süslü
laflar...

Projem zamanında bitmesin diye
ellerinden geleni yapmamışlar gibi
nasıl da gururlular! Bahaneleri
olacaktı tabii işime son verdirmek
için. Ekip çalışmasıymış, size rağmen
bitirdim. Terk edilmek uğruna
bitirdim. Hem işte hem aşkta
kazanmayı kim kaybetmiş de biz

bulacağız?

Bu cümlelerle pişmanlıklarını
örterken gelen mesaja canı sıkıldı.

Cemre mesaj: Kızlar, akşama
partiliyoruz, joker’de buluşalım.

Hoppalaa... nerden çıktı şimdi bu,
partileyecek halim mi var? derken
başını geriye doğru oflayarak koltuğa
yasladı.

Leyla mesaj : Evetttt, Bu ödülü
kutlamalıyız değil mi Senem?

Ben mesaj: Bugün dinlenseydim bari.

Cemre mesaj: Dinlenirsin sonraa,
gidiyoruz itiraz yok.

Al işte! yapmak istemediğim ama
yapmak zorunda olduğum bir aktivite
daha. Hiçkimseyi çekecek kafada
değilim ki! Ayça’nın salak sevgilisinin
tatlı sürprizleri, Cemre’nin üst düzey
kocasının işleri, Leyla’nın çocukları...
Benim... Benim de işim, terk
edilişlerim, ödülüm... En büyük
başarım... mutluluk getirmeyen
başarım. Gerisi koskoca bir boşluk,
hiçbir şey yok, bana sıra gelmez zaten
onların hayat hikayelerinden. Önemi
de yok onlar için, ne uzun soluklu bir
ilişkim var, ne de çoluk çocuk. İşten
başka ne konuşabilirim? Sürekli biten
ilişkilerimi mi? Onları da ne zaman
anlatmaya başlasam evirip çevirip
kendilerini anlatmak için bir yol
bulurlar. Ben de safım tabi, sahip
çıkmıyorum ki hikayelerime. Amaan
diyorum bir de onlara laf mı
anlatacağım? Susuyorum,

dinliyorum. Gerçi bugün başka, bugün sadece benim için toplanıyoruz.

Oturduğu yerden isteksizce kaldırdığı bedeni arkasından biri ittiriyormuşcasına sürükleniyordu yatak odasına. Elbise dolabının karşısında bugün ne giysem diye düşünmeye başladı. Kırmızı tulumunu eline aldı: “Bunu Melih almıştı, şimdi karşılaşırsak kulüpte yanlış anlar.” Yatağa fırlattı. Siyah V yaka mini elbise iyi olabilir ama onu da Serhat’la ayrıldığımız gün giymiştim, 8 aylık ilişkimiz sonunda çocuk istediğini söylemişti, ne çocuğu daha? Delirmiş olmalıydı. Engin’den istemiştim bir çocuğum olmasını ama onun iki çocuğu vardı zaten. Olmadı. Bundan sonra da olmaz artık; Kimden yapacağım çocuk, kime güveneceğim, inanacağım? “Evet bu adam her zaman yanımda, hep yanımda olacak.” diyebileceğim biri olacak mı ki? 48 yaşına kadar gelmeyen bundan sonra gelir mi? Geçti bizden, arkadaşların çocuk muhabbetlerine meze olma zamanındayız.

Üstünde kimsenin hatırasını taşımak istemiyordu, bir jean bir gömlekle çıktı evden. Arabada giderken radyoda çalan Pink Martini ilk defa rahatsız etti onu, hemen kapattı radyoyu. Geçmişin hatıraları hem bedenini hem ruhunu sarmıştı, kurtulmalıydı bu cendereden.

-Senem, en rahatımız sensin tatlım ya, başında ne koca, ne sevgili ne de çocuk var. Hayat sana güzel be... diye başladı Cemre.

- Evet canım çok haklısın, çoluk çocukla uğraşmıyorsun, bak benim halime, diye ekledi Leyla.

Oturduğumuz gibi başlamıştı kızlar yine benim “konforlu hayatımı” didiklemeye.

Senem: Ya evet öyle... derken bakışlarındaki öfkeyi kimse fark etmemişti. Hayatta tek dert edilecek şey koca, çocukmuş gibi düşünülmesi delirtiyordu Senem’i. Madem o kadar dert ediyorsunuz, evlenmeseydiniz, yapmasaydınız çocuk diyebilmek isterdi.

Bekar insanın derdi olamaz mı? Boş eve geldiğinde gününün nasıl geçtiğini anlattığın biri olmaması, dışarıda yaşadıklarının evde tekrar tekrar düşünülmesi, yalnızlık duygusu, kimsenin vazgeçilmezi olamama duygusu, geçmişin üzerinde yarattığı güvensizlik... ödül töreninden bir gün önce terk edilmenin hayal kırıklığı...Al sana dert demek istiyordum ama diyemedim tabi. Yalnızlığımın ruhumda yarattığı acıyı sürekli çalışarak gölgelemeliyim, annem gibi olmamalıyım, diyemedim. Birazdan hepimiz eve döneceğiz, siz kocalarınız, sevgililerinizle uyurken ben de ödülümle uyuyacağım,

diyemedim.

Ayça her zamanki gibi patlattı bombayı yine: Kızlarrrr hazır olun, evleniyorum.

Bir anda masada çılgınlık, neee nidaları, nasıll soruları havada uçuştı. Herkes dünyanın en güzel haberini almış, en büyük başarısına imza atılmış gibi birbirine sarıldı. Ben ve ödülüm yine ikinci plana atıldı, başrolden figüranlığa... hep böyle değil miydi zaten? İkinci plana atılmış bir kız çocuğu, sevgili, arkadaş... Yine susmalı mıydım? Başarımı bir evlilik haberine yenik mi düşürmeliydim? Belki ilk defa sesim çıkarsa beni de görürler, ben de varım dersem hayatıma, yaşantıma sahip çıkarsam bir şeyler değişir.

-Tebrikler Ayça, ne kadar harika bir olay evlenmek, gerçek bir hayat başarısı. Evlenmiş ve mutlu bir aile kurmuşsan başarılısındır tabi. Yoksa bekar olup hayatta tek başına dik kalabilmek, iş hayatında ödüller almak gayet sıradan. "Yazık yaa ne yapsın? Evlenemedi çocuk yapamadı o da kendini işine verdi" diye düşünüyorsunuz değil mi? Avuntu çünkü benim seçimlerim. Gerçekten bunu istemiş olabileceğim aklınıza gelmiyor, istemesem bile başarılarım başarısızlığımın üstünü örtmek için mi yani?

Herkes bir anda donup kalmış Selen'e bakıyordu, Selen sanki iç sesinin

kurbanı olmuş ve zihninde dönüp dolaşan konuşmaları dışarı vurmuştu. Bunlar kimin düşünceleriymiş gerçekte? Gerçekte ne istiyordu ve ne yapıyordu? Neyden korkuyordu?

-Sen neler söylüyorsun böyle? diyen Ayça'nın sesiyle kendine gelen Selen bir rüyadan aniden uyanmış gibi:

-N'oldu? Ben... Ben içimden... Yüksek sesle mi söyledim her şeyi?

Kızların şaşkın bakışları arasında, aldı çantasını ve çıktı mekandan.

Çıkarken solundaki boy aynasında kendini gördü. Gerçek Selen'i. Düşüncelerini çekinmeden söyleyebilen kendine inanan Selen'i; bakışıyla, duruşuyla. Sonra... Kendi kıyafetleri, salaş ve rahat... İçinden geldiği gibi. Gülümsedi kendine, o kadar rahatlamıştı ki, içindeki karmaşayı hafifletmişti sözleri. Geçmişin yüküyle girdiği mekandan, bir kuş misali havalanarak çıktı.

HAKAN SARIPOLAT İLE SÖYLEŞİ

YAKUPHAN GÜLEÇ



ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

1. İlk kitabınız Cıs 2021’de, Şehri Terk Eden ise bu yılın başında yayınlandı. İlk kitabın ilk olması hasebiyle yeri başka olur. İkinci kitabınızın yansması sizce nasıl oldu?

Her yıl binlerce yeni kitabın yayımlandığı bir düzende bir kitabın ses getirmesi mümkün görünmüyor. Derdim de zaten ses getirmek değil. Öykücülüğümüz adına iyi örnekler ortaya koymaya çalışıyorum. Cıs beklentimin üstünde bir ilgi gördü açıkçası. Bu durum sonraki kitabım için tehlikeli olabilirdi fakat sağ olsun okur Şehri Terk Eden’i de sahiplendi. Şu an için gayet keyifli ilerliyor süreç. Okuyan ve fikirlerini paylaşan herkese teşekkür ediyorum.

2. Öykülerinizde toplumsal sorunlara fantastik bir gözle baktığınızı görüyoruz. Olağan seyrinde ilerleyen hayatların içerisinde pat diye ortaya çıkan olağanüstü olayları yaşamın bir parçasıymış gibi hissettiriyorsunuz. Bunda da çok başarılısınız. Bu başarının kaynağı nereden geliyor?

Fantastik değil de büyülü gerçekçi diyebiliriz buna. Fantastiğin kendine ait bir dünyası vardır ve bu dünyayı inşa etmeden fantastik öykü yazmak neredeyse imkansızdır. Büyülü gerçekçilik ise bize çok yakın bir kavram. Anadolu ağzına kadar büyülü

olaylarla dolu. Ben sadece duyduğum ve yaşantımın bir parçası olmuş olayları öykülerime entegre ediyorum. İnandırıcı olmasının en büyük nedeni zaten bunların varlığına inanıyor oluşumuz aslında. Ben sadece bir kurgunun içine yerleştiriyorum, o kadar.

3. Latin Amerika Edebiyatı’na çok büyük bir ilginiz olduğu anlaşıyor. Bu edebiyat sizin için ne ifade ediyor?

Latin Amerika edebiyatını severim ama açıkçası ona karşı büyük bir ilgim yok. Gabriel Garcia Marquez’in yeri ayrıdır bende sadece. Bir öncesi soruda da ifade ettiğim gibi, toplumumuzu yansıtmaya çalışıyorum sadece. Latin Amerika toplulukları bize çok yakın inanışlara sahip. Bu durumda ifade etme şekillerimizin benzemesi kadar doğal bir şey olamaz.

4. Cıs, çıktığı dönemde hem Sait Faik Hikâye Armağanı’nda hem de Türkan Saylan Sanat Ödülü’nde finale kaldı. Öncesinde ödül alan öyküleriniz mevcut. Ödüller sizin için ne ifade ediyor? Bununla birlikte ödüllerin edebiyatın içerisindeki yeri nedir?

Ödüller bir yazarı kamçılayan en önemli etmenlerden biri. Herkes bir ödül kazanmak ister, ben de öyle.

Değerli insanlar adına verilen ödüllerde kitabımın isminin de yer alması beni fazlasıyla mutlu etmişti ve yazmak konusunda doğru yolda olduğumu düşündürmüştü. Bunun dışında ödüllerin herhangi bir karşılığı yok bende.

5. Günümüzde öykünün çok fazla ses getirdiğini ve okurlar tarafından çokça okunduğunu görüyoruz. Özellikle dergiciliğin öyküyle olan yakın bağı da dikkat çekiyor. Sizce öykü günümüzde hak ettiği kıymeti görüyor mu? Bir ikincisi öykü ve dergi birlikteliği hakkında ne söylemek istersiniz?

Günümüzde öykünün çok fazla ses getirdiğini düşünmüyorum. Çok kısıtlı bir kesim tarafından okunuyor. Öykü daha çok yazılan bir tür olmaya doğru ilerliyor. Çok fazla öykü yazılıyor. Bu durum oldukça sevindirici fakat yazılanların çoğunun öykü olup olmadığı tartışılır. Öncelikle öykü nedir sorusuna yanıt aramamız gerekiyor. Dergiler öykücüler için iyi birer ev. Basılı yayımcılık hızla yok olurken dergilere sahip çıkmamız gerektiğini düşünüyorum.

6. Son olarak öykülerinize dair soru sormak istiyorum. Zincir, mahallenin bıçkın delikanlısının sihirbaz tarafından öldürülmesi ve ardında bıraktığı oğlunun güvercinlerle olan bağı ve finalinde karşımıza çıkan fantastik öğeler ile çok güzel bir hikâye olarak karşımıza çıkıyor. Bunun yanında diğer öykülerinizin de her biri ayrı ayrı okurun ilgisini çekecek bir temele dayanıyor. Öyküleriniz arasında sizin için ayrı bir yeri olan, çok beğendiğiniz öykü veya öyküler var mıdır?

Zihnimde yer etmeyen, beni uzunca süre meşgul etmeyen hiçbir kurguyu kaleme almıyorum. Her öykü ayrı bir anlam taşıyor benim için. Teşekkür ederim.

İHMALİN ELMAS PARILTISINDA ÇÖKÜŞ

SİNEM UĞURLAR

EDİTÖR: MEHMET EMİN ÜNAL



ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

2199 yılına gelindiğinde, şehirler taşla ya da çelikle değil, rüyalarla inşa ediliyordu. Zamanın bir aksesuar olduğu, işlevselliğin güzelliğe hakaret sayıldığı bu yüzen kuleler, bir zamanlar unutulmuş bir ütopyanın fısıltılarıyla ayakta duruyordu. Bu şehirler sadece düşmedi—hayır, tam anlamıyla bir ihtişam içinde yok oldular. Kendi ısıltılı hayallerinin ağırlığı altında çökerek, ihmali bir lüks olarak kucakladılar.

Bir zamanlar sokaklar, üzerlerinden opera sahnesinde süzülen araçların kaydığı sıvı altınla kaplıydı. Binaların duvarları sadece sanatla kaplanmamıştı; bizzat sanattı. Her gün bambaşka bir yüzle, o anki ruh halini, arzuları, keyifleri yansıtan yüzeylerdi. Bugün, gökdeleninizin bir Botticelli tablosu gibi görünmesini mi istersiniz? Hemen! Yarın belki de kuantum minimalist bir şey? Neden olmasın?

Fakat güzellik, tıpkı her şey gibi, bir sona sahipti. Ve şehir çatlamaya başladı—gözle görülür değil elbette. Çatlaklar, ruhundaydı, toplu hayal gücünde oluşan ince yarıklar. Bakım, bu fütürist dandy'ler için fazla sıradan bir fikirdi. Yüzen sarayları paslanmaya başladığında, bu pas metalden değil, unutulmuş rüyaların yavaş çürümesinden kaynaklanıyordu.

Hükümet—eğer ona hükümet

denebilirse—bir kurumdan ziyade, takipçi sayısı ve dikkatle küratörlük edilmiş "zevk" anlayışı olan influencer'ların oluşturduğu bir kabileydi. Bu zevk öncüleri, elmaslarla süslü elleriyle, her köşede yeni bir estetik devrimin beklediğine söz veriyordu. Ama unuttukları bir şey vardı: En lüks makinelerin bile yağa, en ince ipliklerin bile bakıma ihtiyacı olur.

İhmal bir başarısızlık değildi—hayır, burada bir performans sanatıydı. İktidarın büyük salonları, bilinçli olarak çürümeye terk ediliyordu; her toz tabakası, tasarıma gravitas katıyordu. Elitler, çürüyen havayı kristalize maskelerle soluyor, ciğerlerine dolan çürüme zerreciklerini bir stil beyanı olarak kucaklıyorlardı: "Tarihi soluyorum." Çöken binaların önünde selfie çekiyorlar, elmas kaplı drone'lar bu ihtişamlı harabeleri arka plana alarak onları ölümsüzleştiriyordu. Sanki entropiyi saf zarafetle aşmışlardı.

Şehrin devasa bölümleri "oturulamaz" ilan edilmişti, bir zamanlar cıvıl cıvıl olan yapılar artık çürümeye terk edilmiş müze parçaları gibiydi. Bir zamanlar göz kamaştıracak kadar parlak açan bahçeler, şimdi kristalleşmiş otlarla doluydu. Yollar, eski bir parşömen gibi kıvrılarak çatlıyordu, neon tabelaların soluk yansımaları hafifçe parlıyordu. Boş

sokaklarda, unutulmuş kutlamaların fısıltısı duyuluyordu: "Yarın yeniden inşa edeceğiz..."

Ama o yarın hiç gelmedi.

Ve bu mükemmelliğin enkazında, büyülmüş bir şey oldu. Yıkılan sadece binalar değildi—gelecek fikrinin kendisi de çöktü. Bir yıldızın kendi içine çökmesi gibi, ilerleme kavramı kendi yarattığı bir kara deliğe doğru çekildi. Toplum o kadar ileri gitmişti ki, kendi başlangıç noktasına geri döndü; parıldayan, ironik bir distopyaya dönüştü. Burada çürüme bir hata değil, bir moda beyanıydı.

Şehir, parıldayan bir moloz katedrali oldu. Bir zamanlar krom ve camdan yükselen kuleler, şimdi sokakları kaplayan ışıltılı elmaslara dönüşmüştü. Her adımda, ayakların altında unutulmuş hayallerin çıtırtısı yankılanıyordu. Kalan vatandaşlar, kıyafetleri yırtık, teknolojileri işlevsizdi—ama karizmaları, ah, dokunulmazdı.

Kimse enerji şebekelerinin uzun zaman önce çöktüğünü ya da bir zamanlar kusursuz olan gökyüzünün şimdi kalıcı bir alacakaranlığa büründüğünü umursamıyordu. Kalan birkaç vatandaş, salonlarının kalıntılarında son damla şampanyalarını yudumlarken kahkahalarla dolup taşıyordu. Sanki zamanı fethetmişlerdi: En büyük düşmanlarını—zamanı—yerle bir

etmişlerdi.

Çünkü zaman nedir ki, sonsuza dek parlayabiliyorsan?

Ve böylece, bir zamanlar insanlığın en büyük başarılarının simgesi olan şehir, ölüm döşeginde parıldamaya devam etti. Neon ışıklar son bir kez yanıp sönmüş sessizliğe gömüldü, ama kimse fark etmedi. Herkes, parçalanmış aynalarda yansıyan kendi suretlerine hayranlıkla bakıyordu, çünkü o aynalar—çürümesine rağmen—hala elmaslar gibi ışığı yakalayabiliyordu.

Sonunda, elinizde parçalanmış güzellikten daha değerli ne olabilir ki? İhmal tarafından yıkılan bir şehir, sonuçta, tüm mücevherlerin en kıymetlisidir.

Ve mücevherler, bildiğimiz üzere, *ebedidir*.

GİDİŞ

SEHER GÜNDÜZ

EDİTÖR: EZGİ DALAN



ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Yürümeye devam etti. Kaldırım taşlarının bazılarının çıkıntılı olduğunu fark ediyordu yürüdükçe. Etrafındaki ağaçlara, gökyüzünün aydınlığına değil de ayaklarına bakıyordu sürekli. Takılıp düşmekten korkuyordu çünkü. Yaşayamadıklarından kaynaklanan bir korkusu vardı; yeni yaşantılara takılmaktan da korkuyordu, bunu hatırladı. Onunla yaşanabilecek olan anıları düşledi. Aslında beraber gezebilecekleri sokaklar vardı, beraber inceleyebilecekleri çiçekler vardı, beraber kenarında ağlamak isteyeceği denizler vardı. Kendisi gidiyordu birçoğuna ama yanında onu da düşlemekten kendini alıkoyamıyordu. Onun yokluğunun acısının haricinde, yokluğunu kabullenememenin acısı da sarıyordu böyle anlarda bünyesini. Yanına gitmeye karar verdi. “Belki konuşur birçok şeyi çözebilirim.” diye düşündü. “Anlatırım ona, dinler beni, duymak istediği şeyler varsa onları duyar.” dedi. Uzun zamandır görüşmüyorlardı. Ama bu görüşmelerine engel değildi. “Benim de soracaklarım var; neden bırakıp gittiğini sorar, yaşamak isteyeceğimiz anıları birlikte yaşamaktan neden kaçtın derim hem.” diye geçirdi içinden. “Onca zamandır senin yokluğunla oradan oraya savrulduğum, ne yapacağımı bilemedim, destek

aradım ama bulamadım, bu süreçleri beraber geçirsek nasıl olurdu acaba?” diye de düşünmeden edemedi. Özlem. İçindeki duygu buydu aslen ama altında yatan bir öfkesi vardı, hissediyordu. Ona hesap sorma isteğini dindiremiyordu. Sen var olsaydın hayatım daha farklı olurdu diye düşünmeden edemiyordu. Kırgındı çokça. Ağaçların gölgesinin altında yürürken tek düşündüğü şey buydu. Aklına bu üzüntüleri nereden gelmişti bilmiyordu. Zaten uzun zamandır da aklından çıkmıyordu, orası ayrı. Onun yanına gitmeye devam ediyordu, yolundan dönmedi. Bu sefer caydıramadı hiçbir düşünce onu. Kızgınlık ve kırgınlığı baskın geldi. İnsanın kırgınlıklarını görebilmesi de bir nimetti en nihayetinde. Ya göremeseydi, ya kendi içine uzak kalsaydı ne olurdu? Zaten yaşayamadıklarından mahrum kaldığını hissediyordu. Bir de duygularından mahrum kalsaydı ne olurdu? Kendinden bir şeyler çalınmış gibiydi. Bazı şeylerin varlığı da yokluğu da acı veriyordu. Yanındayken de çok mutlu değildi zira ama “Ya yanımda olsaydı...” diye zihnini ele geçiren düşünceler onu fazlasıyla meşgul ediyordu. Neyse ki bugün yanına gidip bunları konuşabilecekti, uzun süredir ifade bulamayan düşünceleri, içsel kavgaları bir nebze dinecekti. Öyle

düşlüyordu. Birçok şeyi düşleyerek geçirmişti zaten hayatını. Sadece hayallerinde üzülüyordu, orası dinlenebildiği tek alandı çünkü. “Bahsedince rahatlayacağım.” dedi. Gitmeye devam etti. Ağaçlar, çiçekler çoğalıyordu gittikçe. Yolu uzun değildi, kendisi yolu uzatıyordu. Kaçınıyordu onunla karşılaşmaktan. Hesap sormak istese de zor geliyordu. Ne de olsa insan gerçeklerle yüzleşmekten kaçınırdı genellikle. Korkardı çünkü, devamında olacıklardan ve hayatına nasıl devam edeceğini bilememekten. En azından böyle üzücü de olsa devam etmenin yolunu biliyorum derdi. Bugün kaçınmayacağına dair söz vermişti. Gidecekti yanına, orada hem onu da görmüş olacaktı. Hem de nasıl bir yerde bulunduğunu görecekti. Onun ne konumda olduğunu bilecekti. Bunun kendisini rahatlatacağına inandı. İnanmaya devam ettiği birçok şey gibi...

“Geldim. Gelebildim, sonunda.” dedi. İçinden ağlamak geliyordu ama yapamadı. “Nasıl bir yerde olduğunu görebilmiş oldum. Toprağın kurumuş, üzerinde çiçek de yetişmiyor artık. Bu bile acı veriyor bana.” diye düşünerek mezarı sulamaya koyuldu. Soracağı hesapları da bir kenara bıraktı. Sevdiği insanı görememenin acısını hatırladı tekrardan. Bir daha da göremeyecek olmanın acısını... “Sen etrafındaki her şeyi yeşertmek için çabalayan kişiydin. Ama en çabuk senin solman beni yıpratıyor.” dedi. Kırılıyordu hayatın bu gerçeğine. Sadece ona değil, gerçeklere de kırgındı.

“Solmasaydın nasıl olurduk bilmiyorum ama solunca böyle oluyormuşsun anne...” diyerek ağlamaya başladı. Rahatlayana kadar başucunda ağladı.

HAYAT SAHNEMİZ

AHMET ERGİN



Öykünün hikâyesi çok ilginç. Yazılan öykülerin hikâyelerini bilmek, bilmeyi istemek. Öykü başlı başına merak uyandıran bir tür üstüne bir de yazılan öykünün bir hikâyesinin olması, hangi ruh halinin o öyküyü yazdırdığı, işaret fişeginin ne olduğunu bilmek ilgi çekici olsa gerek. Kimi öyküler uzun bir hazırlık süreci gerektirir, yazarın zihninde dolaşıp durur sonrası baraj kapaklarının açılması gibi çağıldar. Kimi de hiçbir hazırlık gerektirmeyip bir anda dökülür. Benim öykülerim bu iki kategoride değerlendirilebilir ama daha çok ikinci kategoride sanırım. Çoğu öyküm bir anın ürünü diyebilirim.

Hayat Bir Sahne, okuduğum bir romandan esinle yazıldı. Roman karakterlerinden biri tiyatrocuydu. İşini seven, sürekli turnelere giden bu karakterde bir şeyler buldum sanırım. O karakteri okuyunca zihnimde bir şeyler belirdi. Hayat da aslında bir sahneydi. Bir rolümüz vardı ve her gün hayat sahnesine çıkıp oynuyorduk, sonra bitiriyordu. Başka bir gün, başka bir oyuna hazırlanıyorduk. Bu böyle sürüp gidiyordu.

Bazen istediğimiz bir rolü oynuyor, bazen zorunda kaldığımız bir karaktere hayat veriyorduk. Öyküdeki karakter de böyle biriydi. Yetenekli ve saygın bir tiyatro

oyuncusuydu. Bir turnede çocukluk arkadaşıyla karşılaşınca işin rengi değişiyor. Bu saygınlığın, bu rollerin, bu oyunculuğun hiç de kolay olmadığı ortaya çıkıyor. Geçmişle yüzleşmekten korksa da korktuğuna uğruyor. Öykünün sonunda hangisinin oyun hangisinin gerçek olduğunu bilemediği bir durumla baş başa kalıyor. Bu aslında onun bir açmazı oluyor.

İstemediğimiz bir durumla karşılaşınca ne yapıyoruz yahut yapmak istemediğimiz bir şeyi yapmak zorunda kalınca ne hissediyoruz? Biraz buna odaklanmak istedim. Bir kahraman ki hayata, zorluklara, sıkıntılara, üzüntü ve acılarına rol yapa yapa göğüs geriyor. Bir zaman sonra bunun kendisini rahatlattığını fark ediyor ve hayatını bir sahneye dönüştürüp rolünün hakkını veriyor ta ki kırılma noktasına kadar.

Hayat Bir Sahne'nin kitaba isim olması da ilginç oldu. Öykü Temmuz 2021'de Yedi İklim' de yayınlanınca bir öğrencim daha öyküyü okumadan "Hocam bu çok güzel bir kitap ismi olur." demişti. Benim de çok hoşuma gitti. Eğer bir kitabımın olursa ismi de hazırды.

Kitaptaki bir diğer öykünün de hikâyesinden bahsetmek istiyorum. *Mucizesin* öyküsü 24 Ocak 2020'deki Elazığ depreminden sonra yazıldı.

Depremden günler sonra enkazdan çıkarılanlar ‘mucize’ diye tarif ediliyordu.

Hakikaten de o kadar zaman sonra enkazdan sağ çıkabilmek mucizeydi. Televizyonlar, haberler tüm Türkiye mucizeleri konuşuyordu. Bütün kanallarda mucizeler vardı. Hatta hastanelerden mucizelerle canlı yayın yapılıyordu. İlgi alaka had safhadaydı ama ya sonrası? Birkaç gün sonra o mucizeler unutuluyordu ve bu hakikaten üzücüydü. Kimse bir daha mucizeleri hatırlamıyordu. Öykü de enkazdan çıkan küçük bir kız çocuğunun bu mucizeliği üzerine kuruldu. Herkesin onunla ilgilenmesi, kameraların çekmesi, röportajların yapılması mucize kahramanın çok hoşuna gidiyor. Ama günler sonra babasıyla hastaneden çıkarken kameraların olmadığını, kimsenin

onunla ilgilenmediğini gören çocuk babasına "Baba, niye hiç kimse yok, ben artık mucize değil miyim?" diye soruyor. Bu soru bizleri amiyane tabirle çarpsın istedim. Bu üzücü gerçekle yüzleşelim ve unutmayalım istedim ama sanırım mucizeler unutulmaya mahkûmdur.

Öykü, sonrasında uzun bir müddet bir kenarda bekledi. Biraz düzenleme yaptım yeniden gözden geçirdim ve 12 Ocak 2023'te Şiar dergisine gönderdim. 6 Şubat 2023' te ise Kahramanmaraş depremi oldu. Bu tevafuk bizi çok etkiledi. Şiar'ın mart sayısında da yayımlandı. Rabbim bir daha böyle acılar yaşatmasın. On binlerce canımız gitti. Yine birçok mucizemiz oldu. Bunun için de öykü, bütün mucizelere ithaf edildi.



Tren Garı, Adana. 14/06/2024

ONLAR DA BİZİM GİBİ

Bir gözü trafik lambasında, diğeri yanında oturan çelimsiz sarı köpekteydi adamın. Saldıracağından filan korkmuyordu köpeğin, yalnız sebepsiz bir tiksinti duyuyordu karnının orta yerinde. Köpekten tarafa şöyle bir çevirince başını, köpek de aynı hızla ona dönüveriyor, neden sonra utanmışçasına gözlerini tekrar yere indiriyor; adamın kendisine bakıp bakmadığını kontrol ediyordu sanki. Adam da fark etmişti köpeğin bu korkak, sönük bakışlarını; bir yanı merhamet duymak, hayvancağızın başını şöyle bir okşamak istiyor fakat diğeri yanı, köpeğin sarkmış dilinden damlayan salyaları gördükçe adamın öğürme refleksi tetikleniyordu. Nihayet karşıdan yansıyan yeşil yaya ışığını fark etti ve köpeğe bakmadan, belki de bakamayacak kadar yüz­süz olduğuna inanarak koşarcasına karşıya doğru ilerledi.

Tam bu sırada karşıdan gelen altı yedi yaşlarında bir çocuğun heyecanlı sesiyle dikkati dağıldı: "Anne bak, köpek!" Bakmadı adam çocuktan tarafa ama çocuğun annesi olduğunu zannettiği kadının sesi azalarak adamın kulaklarında çınlamaya devam etti:

"Onlar da bizim gibi etten kemikten deel mi guzum."

ÖYKÜMEN

kütüphane

HAZIRLAYAN: AHMET ERGİN

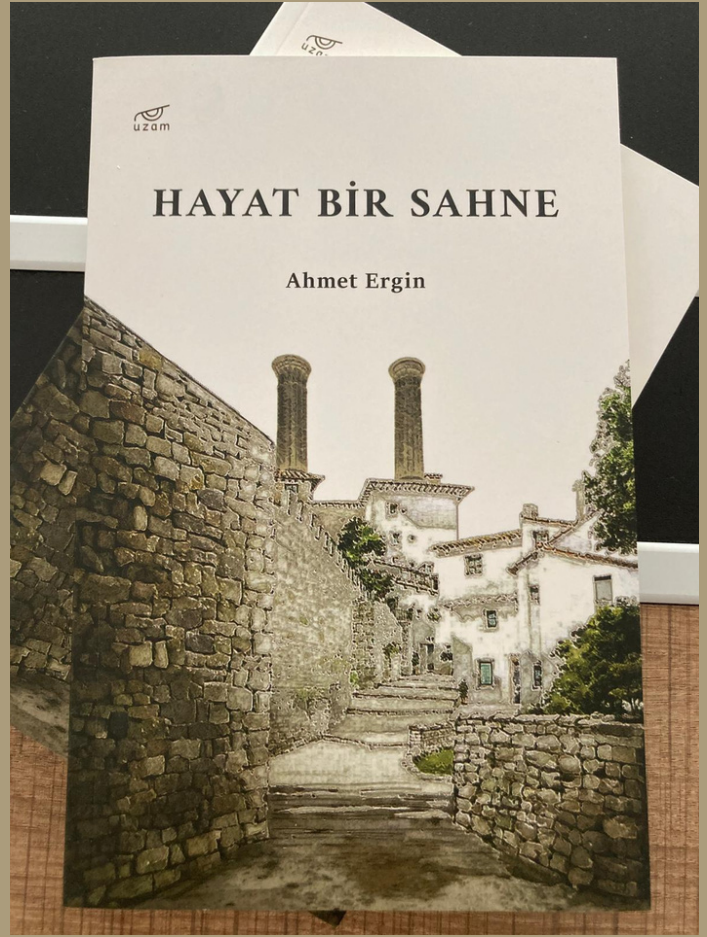


ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Hayat Bir Sahne, Ahmet Ergin, Uzam Yayınları, 2024.

Hayat Bir Sahne, kadim bir Anadolu şehrinde yaşananları basit, sade, iddiasız ama tanıdık, bildik; güzel, çekici bu yüzden de zarif ve keyifli öykü atmosferinde anlatıyor. Toplumsal hayatımıza son dönemde katılan bir kısım olgu, istek, eğilim, arzu, beklenti ve tüketim alışkanlıkları sanatsal bir formda, yeni bir anlatım ve bakış biçimiyle öyküleşiyor. Sıradan insanların sıradan endişeleri sıra dışı bir yaklaşımla on sekiz hikâyede toplanıyor. İş Kur, Bim gibi son dönem eğilimleriyle Oltu taşı, anahtar, fotojenik gibi temalar ince, zarif ve akıcı bir üslûpla öyküleştirilerek devraldığımız öykü geleneği güncellenip yalın bir dille yenileniyor.





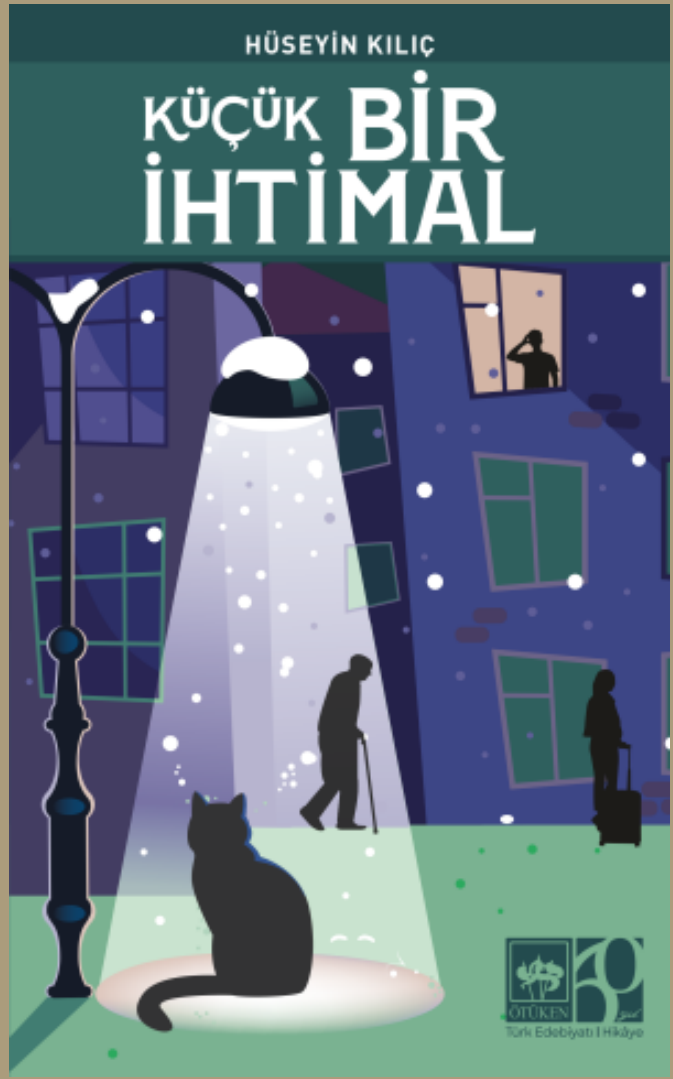
Cevher Şahsiyet Öyküleri, Kollektif, Diyanet Vakfı Yayınları, 2024.

İnsan, cismiyle karşılaşılır. İnsan, samimiyetiyle uğurlanır. İnsan, yürüdüğü yollardan bilinir. İnsan, konuştuğu insanlardan tanınır. İnsan, içindeki cevherle parlar. İnsanın cevheri şahsiyettir. Şahsiyeti, insanın et ve kemikten ibaret olmadığının en önemli kanıtıdır. Cevher; bazen doğrudan bazen meselenin karşısından bakarak insanın şahsiyetini, cevherini anlatan bir öykü kitabı. Çünkü öykü, insanı insana anlatan en güzel türdür.

*Küçük Bir İhtimal, Hüseyin Kılıç,
Ötüken Yayınları, 2024.*

Dikkat! Bu iki kapağın arasında bambaşka bir dünya var: Hüseyin Kılıç'ın dünyası! Artık yalnızca bir fotoğraf karesinde kendisine yer bulabilecek bir Dede'nin, evet ölü bir Dede'nin ait olduğu çerçeveden çıkarak, mutfağa gidip kendisine bir de çay demlediğini düşünün. Ya da dokuz günlük bayram tatilinde bir avuç makam heveslisi bürokrata yâr olmamak için canlanıp şehrin yokuşlarından kıvrıla kıvrıla inerek, nihayet çarşıya ulaşan ve şehrin en ihtişamlı galerisinin camlarını indirmek suretiyle kendisini paramparça eden bir Koltuk düşünün, nakliyecilerin taşınma esnasında unuttuğu, şehrin sabık valisinin makam koltuğunu. Ya da çok daha fazlasını...

Hüseyin Kılıç, gündelik hayatın içinde basit gibi görüneni “olay” hâline getirebilecek kadar iyi bir yazar. Belki de kendisi bir edebiyat olayı. Sıradan bir çarşamba günü, sokağınızın bir köşesinde çarpışabileceğiniz kadar da bizden. Sanki her parka ihtimamla yerleştirilmiş gibi görünen 65 yaş üstü amcalar kadar sahici, canınızın hamur işi çektiği bir günde kapınızı çalan komşu teyze kadar sıcak. O, dünyadaki her şeyin günün birinde bir kitap olmak için vâd edildiğine inanmış bir Türk hikâyecisi.



ÖYKÜMEN

söz lük

HAZIRLAYAN: EZGİ DALAN



ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

ROMAN

“Bir Türk romanı niçin yoktur? Evvela bu sorunun iyi anlaşılması lazım. Şüphesiz ki, bir Türk romanı vardır ve hem kendi cemiyetimiz içinde kalmakla beraber, oldukça geniş bir okuyucu kalabalığına hitap eder; hatta bu okuyucu kalabalığıyla bu roman yazarları arasında karşılıklı bir tesir bile vardır. Bununla beraber, garp dillerini bilen, yabancı ülkelerde bu sanatın verdiği iyi örnekleri okuyan ve hayat üzerinde az çok fikir sahibi olan okur-yazarlarımızın büyük bir zevkle tattığı bir romanı henüz yoktur. Bunun gibi müşterek vasıfları cemiyet ve hayatımızla Türk insanı ve onun meseleleriyle olan alakasından gelen ve beraberinde taşıdığı hava ile birbirine en uzak numunelerinde bile bir bütünlük gösteren bir Türk romanı yoktur.”

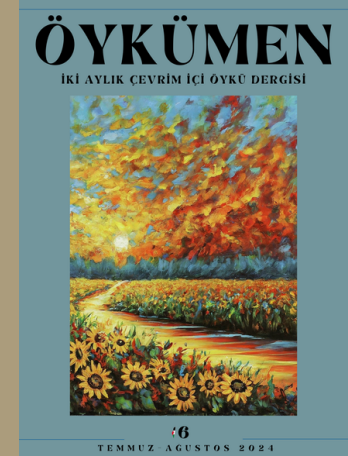
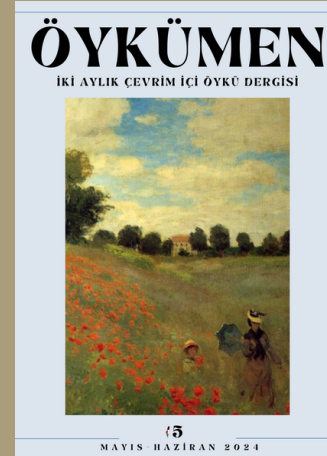
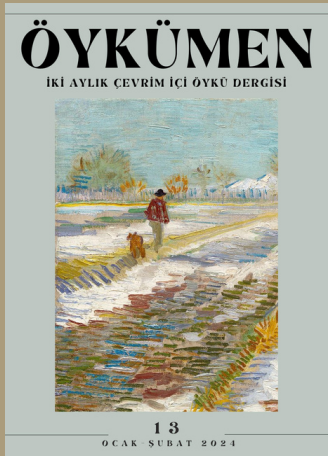
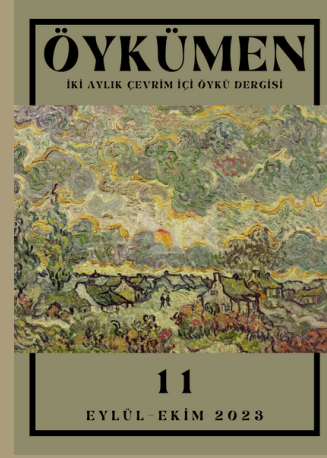
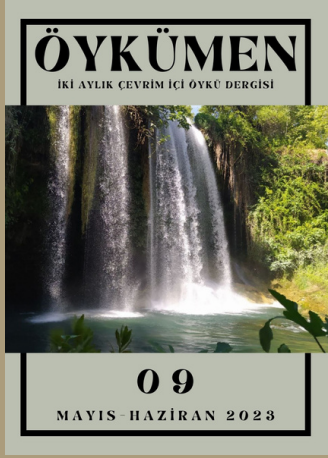
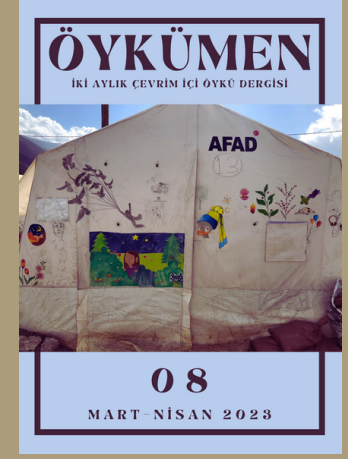
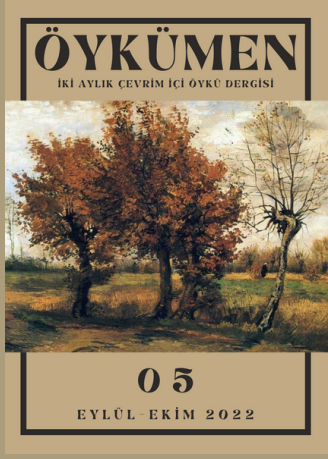
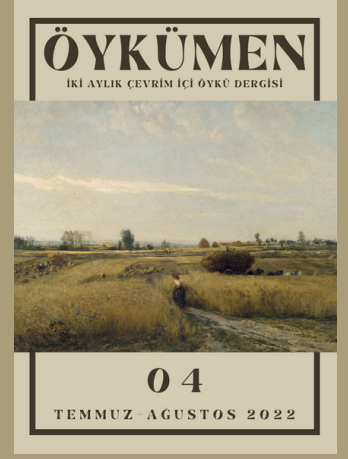
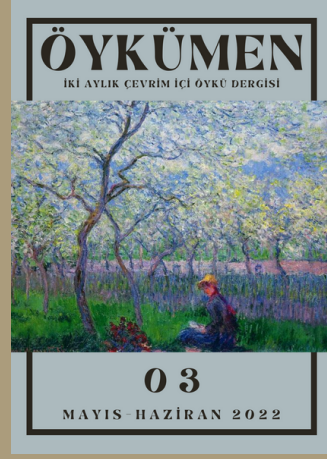
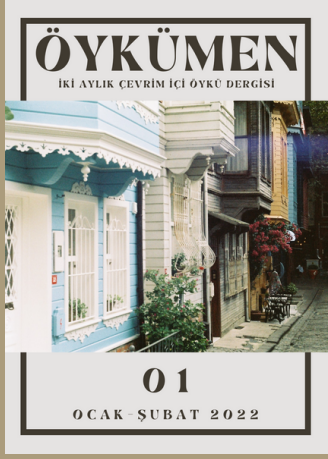
Ahmet Hamdi Tanpınar, Edebiyat Üzerine Makaleler, Dergah Yayınları.



İMGE

“Anlamı/gerçeği parçalayıp ondan karmaşık bir doku içinde yüzen metin adacıkları üretme ya da onu çarpıtarak groteskleştirme. Yabancılaşma estetiğinin, yukarıdaki kurgu eğilimlerinde örneklerini gördüğümüz en etkili tekniklerinden biri de gerçek/anlam parçacıklarının eğretilme düzlemine taşınması yoluyla oluşturulur. Eğretilmenin doğası içinde somut yaşamın bir parçası olmaktan uzaklaşan anlam göreceleşir, öznel yorumlara açılır, çoğalır. Avangardist romanın, bütünsel anlamı çoğaltarak yok eden bu eğretilme tekniğinin adı imgedir. 20.yüzyıl romanının büyük yazarları birer imge ustasıdır.”

Yıldız Ecevit, Türk Romanında Postmodernist Açılımlar, Everest Yayınları.



ÖYKÜMEN
İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

#ÖZGÜRFİLİSTİN

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ



KASIM - EKİM 2024